ระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้ การสื่อสารแบบ NB-IoT

นายคุณาสิน ทองมณี

นายชนน ตั้งศิริเสถียร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ปีการศึกษา 2561

Natural Gas Energy Monitoring System Based on NB-IoT

Mr. Kunasin Tongmanee

Mr. Chanon Tangsirisatian

A PROJECT REPORT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF COMPUTER ENGINEERING

DEPARTMENT OF ELECTRICAL AND COMPUTER ENGINEERING

FACULTY OF ENGINEERING

KING MONGKUT'S UNIVERSITY OF TECHNOLOGY NORTH BANGKOK

ACADEMIC YEAR 2018

ปริญญานิพนธ์เรื่อง : ระบบวัคค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT

ชื่อ : นายคุณาสิน ทองมณี

: นายชนน ตั้งศิริเสถียร

สาขาวิชา : วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ภาควิชา : วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์

คณะ : วิศวกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา : คร.คนุชา ประเสริฐสม

ปีการศึกษา : 2561

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ อนุมัติให้ ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

......หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.นภคล วิวัชรโกเศศ) และคอมพิวเตอร์

ประธานกรรมการ

(คร.คนุชา ประเสริฐสม)

ดารามการ

(คร.อรอุมา เทศประสิทธิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์โสภณ อภิรมย์วรการ)

..... ครรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ฐะปะนีย์ ตรีรัตนภรณ์)

ลิขสิทธิ์ของภาควิชาวิสวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิสวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Project Report Title	:	Natural Gas Energy Monitoring System Based on NB-IoT

Name : Mr. Kunasin Tongmanee

Mr. Chanon Tangsirisatian

Major Field : Computer Engineering

Department : Electrical and Computer Engineering

Faculty : Engineering

Project Advisor(s) : Dr. Danucha Prasertsom

Academic Year : 2018

Accepted by the Faculty of Engineering, King Mongkut's University of Technology North Bangkok in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Bachelor of Computer Engineering

(Asst. Prof. Dr. Nophadon Wiwatcharagoses) and Computer Engineering

Chairperson

(Dr. Danucha Prasertsom)

Member Member

(Dr. Ornuma Thesprasith)

...... Member

(Mr. Sopon Apiromvorakarn)

Taponer Treeratarapon Member

(Asst. Prof. Dr. Tapanee Treeratanaporn)

Copyright of the Department of Electrical and Computer Engineering, Faculty of Engineering

King Mongkut's University of Technology North Bangkok

บทคัดย่อ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้พัฒนาระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT โดยเมื่ออ่านข้อมูลจากอุปกรณ์วัดปริมาณก๊าซธรรมชาติจะมีการส่งข้อมูลไปที่อุปกรณ์ NB-IoT Gateway เพื่อส่งข้อมูลการใช้ปริมาณก๊าซไปยังระบบเครือข่ายกลุ่มเมฆ โดยผู้ใช้งาน สามารถเข้าถึงข้อมูลการวัดปริมาณการใช้ก๊าซผ่านทางเว็บแอปพลิเคชั่น ซึ่งอุปกรณ์ที่ได้ออกแบบ ใช้ ESP32 เป็นตัวประมวลผลหลัก และในการเชื่อมต่ออุปกรณ์วัดปริมาณก๊าซธรรมชาติใช้การ เชื่อมต่อแบบมาตรฐาน RS232 ซึ่งในการทดสอบการทำงานนี้ได้มีการนำระบบวัดค่าพลังงานก๊าซ ธรรมชาติไปทดลงใช้งานจริงโดยมีการนำข้อมูลที่บันทึกได้ไปใช้วิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ สำหรับการประยุกต์ใช้งานด้านอื่นต่อไป

Abstract

This thesis has developed natural gas monitoring system based on NB-IoT communication. When we make a request to natural gas monitoring meter with NB-IoT Gateway device, that we developed. The device will send the data that contain the usage of natural gas to cloud network and show on web application for users to monitor. The device is designed using ESP32 as main processor. This device can communicate to natural gas monitoring meter by using RS232 port. In the field test, we have used natural gas monitoring system with PTT (PTT Public Company Limited) station and gather the data for someone who can make this useful in the future.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระกุณอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ คร.คนุชา ประเสริฐสม ที่ได้ให้คำปรึกษาและ คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการคำเนินงานของโครงงานจนโครงงานนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี

รวมถึงคณาจารย์ภาควิชาวิสวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ที่ได้ให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่นำมาปรับใช้ในการทำโครงงานนี้ รวมทั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ ได้เอื้ออุปกรณ์ สถานที่ ให้ได้ทำการศึกษาและทดลอง ตลอดจนการปฏิบัติงานจนโครงงานสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้จัดทำขอขอบคุณบิดามารคาและครอบครัว ตลอดจนเพื่อน ๆ รุ่นพี่ และรุ่นน้อง ผู้เป็นแรงผลักคันและกำลังใจแก่ผู้จัดทำ

> คุณาสิน ทองมณี ชนน ตั้งศิริเสถียร

สารบัญ

			หน้า
บทกัดย่	อภาษ	าไทย	ข
บทคัดย่อ	อภาษ	าอังกฤษ	น
กิตติกรร	ามปร	ะกาศ	ช
สารบัญม	กาพ		ល្ង
บทที่ 1.	บทน์	น้ำ	1
	1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของโครงงาน	1
	1.2	วัตถุประสงค์	1
	1.3	ขอบเขตของโครงงาน	2
	1.4	ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงงาน	2
	1.5	ขั้นตอนการคำเนินงาน	3
บทที่ 2.	เอกา	สารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
	2.1	ใมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller)	4
	2.2	โมคูลสื่อสารเครือข่าย Narrowband IoT หรือ NB-IoT	5
	2.3	อุปกรณ์วัดค่าพถังงาน แบบเอเอ็มอาร์ (AMR Meter)	6
	2.4	โปรโตคอล MODBUS RTU	8
	2.5	มาตรฐานการส่งข้อมูลคิจิตอลแบบอนุกรม RS232 และ RS485	9
บทที่ 3.	วิธีก	ารคำเนินงาน	11
	3.1	การออกแบบภาพรวมของระบบ	10
	3.2	การออกแบบวงจรและแผ่นพิมพ์ลายวงจรวงจรของระบบ	12
	3.3	การออกแบบฐานข้อมูล	13
	3.4	การออกแบบหน้าเว็บไซต์	14
	3.5	การทคสอบมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N	17
	3.6	การทคสอบมิเตอร์แก๊ซ CORUS	21
	3.7	การทคสอบการรับข้อมูลผ่านทาง WiFi	27

		สารบัญ (ต่อ)	หน้า
บทที่ 4.	สาโ	็ตการทำงานและผลการทดลอง	31
	4.1	การเปิดใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น	31
	4.2	การใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น	32
	4.3	การใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า SX-1-A31N	33
	4.4	การใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น สำหรับมิเตอร์แก๊ซ CORUS	41
บทที่ 5.	สรุา	ไการผลการทดลอง	50
	5.1	การทคสอบอุปกรณ์ NB-IoT Gateway กับมิเตอร์ไฟฟ้า และอุปกรณ์	
		วัดปริมาตรก๊าซ	50
เอกสาร	ข้างอิ		52
ประวัติผู้	เมต่ง		53

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2-1	โมคูล ESP32-WROVER	4
2-2	โมคูล NB-IoT รุ่น BC95	5
2-3	True NB-IoT board	6
2-4	Gas Volume Converter: Corus	6
2-5	SX1-A31E รุ่น RS-485	7
2-6	ลักษณะเฟรมข้อมูลของ MODBUS RTU	8
2-7	เฟรมข้อมูลสำหรับอ่านค่า และเฟรมข้อมูลตอบกลับ ในโปรโตคอล	
	MODBUS RTU	8
2-8	การเชื่อมต่อ RS-232	9
2-9	การเชื่อมต่อ RS-485	10
3-1	ภาพรวมของระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-	
	IoT	11
3-2	ภาพลายแผ่นปริ้นวงจรของอุปกรณ์ต้นแบบ NB-IoT Gateway	12
3-3	ภาพ Pinout Reference ของอุปกรณ์ดั้นแบบ NB-IoT Gateway	13
3-4	ภาพ ER Diagram	14
3-5	ภาพหน้าเว็บไซต์แคชบอร์ค (Dashboard) ที่แสคงข้อมูลของอุปกรณ์	15
3-6	ภาพหน้าเว็บไซต์การแสดงผลแบบกราฟเส้น (Chart) ที่แสดงข้อมูลย้อนหลัง	15
3-7	ภาพหน้าเว็บไซต์การแสดงผลแบบตาราง (Table)	16
3-8	ภาพหน้าเว็บไซต์ในการนำข้อมูลออกมาแสดงในรูปแบบของไฟล์ CSV	16
3-9	ภาพมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N	17
3-10	ภาพผลการทคสอบคั่วยโปรแกรม Docklight	18
3-11	ภาพแปลงค่าจากเลขฐาน 16 ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านได้	19
3-12	ภาพค่าที่วัดได้จริงจากมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้าผ่าน Arduino และแสดงผลผ่าน	
	ทาง Serial Monitor	19

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-13	ค่าที่วัดได้จริงจากมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้าผ่าน ESP32 และแสดงผลผ่านทาง	
	Serial Monitor	20
3-14	ภาพทคสอบการใช้งานจริงของมิเตอร์วัคพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N	20
3-15	ภาพอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS	21
3-16	ภาพโครงสร้างของการติดต่อสื่อสารกับอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS	22
3-17	ภาพโปรแกรม WINCOR ที่ใช้สำหรับอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซโดยเฉพาะ	22
3-18	ภาพอธิบายโครงสร้างของ MODBUS PROTOCOL	23
3-19	ภาพรีจิสเตอร์ที่สำคัญต่อการทคสอบจำนวนทั้งหมค 21 ตัว	23
3-20	ภาพริจิสเตอร์ Converter Serial Number	24
3-21	ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับแก๊ซ	24
3-22	ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลหน่วยซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยที่ใช้วัดค่าในมิเตอร์	25
3-23	ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลเวลาของแบตเตอรี่ที่มิเตอร์สามารถทำงานอยู่ได้	25
3-24	ภาพรีจิสเตอร์เวลาและวันที่ ณ ปัจจุบัน	26
3-25	ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลในกลุ่มที่จำเป็นต่อการคำนวณค่าพลังงาน	26
3-26	ภาพการทคสอบระหว่าง CORUS (ซ้าย) กับ NB-IoT Gateway (ขวา)	27
3-27	ภาพการทดสอบใมโครคอนโทรลเลอร์ ESP32 ในการรับข้อมูลผ่านทางไวไฟ	28
3-28	ภาพผลลัพธ์ของอุปกรณ์ที่เป็นใคลเอนต์ โดยแสดงผ่าน Serial Monitor	28
3-29	ภาพผลลัพธ์ของอุปกรณ์ที่เป็นเซิฟเวอร์ โดยแสดงผ่าน Serial Monitor	29
4-1	การใช้คำสั่งเปิดเว็บแอพพลิเคชั่น	30
4-2	หน้าคำสั่งเมื่อเปิดเซิฟเวอร์สำเร็จ	31
4-3	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่นหลักเมื่อเข้ามาแล้ว	32
4-4	ตัวเลือก Dashboard SX-A31N สำหรับเมนู SX-A31N	32
4-5	ตัวเลือก Charts สำหรับเมนู SX-A31N	33
4-6	ตัวเลือก Tables สำหรับเมนู SX-A31N	33
4-7	ตัวเลือก Export สำหรับเมนู SX-A31N	34
4-8	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Dashboard SX-A31N	34
4-9	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าแรงคันไฟฟ้า	35

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4-10	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่ากระแสไฟฟ้า	36
4-11	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าพลังงานไฟฟ้า	36
4-12	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Tables ของมิเตอร์ไฟฟ้า	37
4-13	หน้าเว็บแสดงข้อมูลแบบตารางก่อนการค้นหา	37
4-14	หน้าเว็บแสดงรายละเอียดข้อมูลที่ถูกค้นหาด้วยคำว่า 226.23	38
4-15	หน้าเว็บในการนำข้อมูลออกมาแสดงในรูปแบบของไฟล์นามสกุล CSV	39
4-16	หน้าเว็บก่อนเลือกวันที่ที่ต้องการดาวน์โหลด	39
4-17	หน้าเว็บเมื่อเลือกวันที่ที่ต้องการคาวน์โหลดเรียบร้อยแล้ว	40
4-18	หน้าเว็บแสดงเมนูในการเลือกไฟล์ที่จะคาวน์โหลด	40
4-19	การบันทึกไฟล์ที่ต้องการจะคาวน์โหลค	41
4-20	ผลลัพธ์ของไฟล์ที่ได้ทำการดาวน์โหลคมา	41
4-21	ตัวเลือก Dashboard CORUS สำหรับเมนู CORUS	42
4-22	ตัวเลือก Charts สำหรับเมนู CORUS	42
4-23	ตัวเลือก Tables สำหรับเมนู CORUS	43
4-24	ตัวเลือก Export สำหรับเมนู CORUS	43
4-25	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Dashboard CORUS	44
4-26	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าอุณหภูมิ	44
4-27	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าแรงคัน	45
4-28	หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Tables ของมิเตอร์แก๊ซ	46
4-29	หน้าเว็บแสดงข้อมูลแบบตารางก่อนการค้นหา	46
4-30	หน้าเว็บแสดงรายละเอียดข้อมูลที่ถูกค้นหาด้วยคำว่า 21.6	46
4-31	หน้าเว็บในการนำข้อมูลออกมาแสคงในรูปแบบของไฟล์นามสกุล CSV	47
4-32	หน้าเว็บก่อนเลือกวันที่ที่ต้องการคาวน์โหลด	47
4-33	หน้าเว็บเมื่อเลือกวันที่ที่ต้องการคาวน์โหลดเรียบร้อยแล้ว	48
4-34	การบันทึกไฟล์ที่ต้องการจะคาวน์โหลค	48
4-35	ผลลัพธ์ของไฟล์ที่ได้ทำการดาวน์โหลดมา	49

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
5-1	ผลลัพธ์ของการอ่านค่าจากมิเตอร์ไฟฟ้ารุ่น SX-1-A31N ในช่วงความถี่ทุกๆ 1	
	นาที	51
5-2	ผลลัพธ์ของการอ่านค่าจากอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS ในช่วงความถื่	
	ทุกๆ 30 นาที	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงงาน

จะกล่าวได้ว่าสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสังเกตได้จากการนำเสนอ ข้อมูลในปัจจุบันจะเป็นการนำเสนอแบบในช่วงเวลาจริง (real-time) ของการเกิดเหตุการณ์ ผ่าน ช่องทางการสื่อสารในระบบอินเตอร์เน็ตที่มีแอปพลิเคชั่นที่รองรับ เช่น Facebook, Line หรือ Twitter เป็นต้น รวมถึงการนำเสนอข้อมูลต่างๆ เช่น การ tracking หรือติดตามสถานะการส่งสินค้า ข้อมูลการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์ การติดตามการทำงานของอุตสาหกรรมแบบ 4.0 ซึ่งจะเห็น ได้ว่าการติดตามและสรุปข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมีผลอย่างมากในการช่วยตัดสินใจหรือคาดการ เหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

เทคโนโลยีอินเตอร์เน็ตทุกหนทุกแห่ง (Internet of Think, IOT) เข้ามามีบทบาทอย่างมากใน ปัจจุบันในแง่ของการจัดเก็บบันทึกข้อมูล รวมถึงการควมคุมการทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความฉลาดสามารถทราบสภาวะและสถานะของการทำงานได้ ดังนั้นในบทความนี้จึงมีแนวคิด ที่จะสร้างอุปกรณ์และระบบการอ่าน บันทึกค่าอุปกรณ์วัดพลังงานก๊าซธรรมชาติต้นแบบขึ้น โดยได้ สร้างอุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่อและส่งข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตผ่านช่องทางการสื่อสารแบบ NB-IoT ซึ่งอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นสามารถติดต่อสื่อสารกับอุปกรณ์วัดค่าพลังงานหรืออุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ผ่านทาง RS232, RS485 และ wireless 2.4 GHz ผ่านรูปแบบการสื่อสารที่ พัฒนาขึ้นมาเอง อีกทั้งยังได้สร้าง Web Application เพื่อรองรับการใช้งานของผู้ใช้งานในการเข้าถึง ข้อมูล

นอกจากนี้ ยังได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้สามารถ เข้ามาดูติดตาม ข้อมูลบันทึกการเข้าชั้นเรียน บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมและการบันทึกการให้คะแนนจิตพิสัย เพื่อที่ นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน สามารถติดตามข้อมูลในรายวิชาได้อย่างสะดวก ทำให้ไม่พลาดข้อมูลที่ สำคัญ เช่น จำนวนการขาดเรียนของนักศึกษา หรือกำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมในรายวิชา เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงงาน

- 1.2.1 เพื่อออกแบบ และพัฒนาการทำงานของบอร์ค ESP32
- 1.2.2 เพื่อศึกษาการทำงานของอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ รุ่น Corus

- 1.2.3 พัฒนาระบบเก็บข้อมูล และวิเคราะห์การทำงานของอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ รุ่น Corus
- 1.2.4 ออกแบบอุปกรณ์ต้นแบบ และนำไปใช้งานจริงในอนาคต

1.3 ขอบเขตของโครงงาน

- 1.3.1 ออกแบบและพัฒนาอุปกรณ์การอ่านค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติดันแบบ ที่สามารถ รองรับการสื่อสารกับเครื่องมือวัดในมาตรฐาน RS232, RS485 และการสื่อสารกับอุปกรณ์อื่นผ่าน WiFi ย่านความถี่ 2.4 GHz
- 1.3.2 สร้างระบบที่สามารถจัดเก็บค่าพลังงานของอุปกรณ์อ่านค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติที่ได้ ออกแบบขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้งานได้เรียกดูข้อมูลในรูปแบบข้อมูลเชิงสถิติ
- 1.3.3 นำระบบที่ได้ทำการพัฒนาขึ้นทดลองกับการใช้งานจริงเพื่อสรุปผลและแนวโน้มความ เป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริง

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงงาน

- 1.4.1 สามารถนำระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติไปใช้งานได้จริง
- 1.4.2 สามารถนำข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้จากระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติไปใช้ให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติได้
  - 1.4.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์วัดค่าพลังงาน แบบ AMR
  - 1.4.4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเว็บไซต์ และการใช้งานฐานข้อมูล

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ข้นตอนที่	รายละเช็					เดือนที่	นขี				
	เริ่มทำปริญญานิพนธ์เมื่อ 6 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561	8	6	10	11	12	1	2	3	4	S
1	ศึกษาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาระบบ										
2	ระบุความค้องการของผู้ใช้ และออกแบบระบบ										
3	พัฒนาระบบ และแอพพลิเคชันตามที่ใค้ออกแบบ										
4	ทดลองการทำงานของอุปกรณ์จริง ร่วมกับแอพพลิเคชั่น										
5	ทำการทดสอบระบบ และปรับปรุงแก้ใจ										

บทที่ 2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำโครงงาน ระบบการวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสาร แบบ NB-IoT ฉบับนี้ ได้ศึกษา อ้างอิงทฤษฎี และหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 ไมโครคอนโทรลเลอร์่ (Microcontroller) [1] [2]

ใมโครคอนโทรลเลอร์เป็นชิปที่มีความสามารถเหมือนคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่ง ซึ่งอยู่ภายในชิป เพียงชิปเดียว ใมโครคอนโทรลเลอร์นั้นมีคอร์ (Core) ที่จะอ่านคำสั่งหรือเฟิร์มแวร์ที่ถูกเขียนอยู่ใน หน่วยความจำแฟลช (flash memory) และมีความสามารถคิดคำนวณคณิตศาตร์ด้วยเอเอลยู (ALU) รวมถึงมีแรม (RAM) สำหรับเก็บข้อมูลตัวแปร ดังนั้นไมโครคอนโทรลเลอร์จึงมีส่วนประกอบ พื้นฐานทั้งหมดที่คอมพิวเตอร์นั้นมี เพียงแต่มีขนาดที่เล็กกว่า มีประสิทธิภาพการทำงานที่ค่อยกว่า และมีหน่วยความจำที่จำกัดกว่า

ในปริญญานิพนธ์นี้เลือกใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ในตระกูล ESP32 ของบริษัท Espressif ซึ่ง เป็นโมคูล ESP32-WROVER เป็นหน่วยประมวลผลหลัก โดยจะนำมาใช้ในการควบคุมการขอ ข้อมูลจากอุปกรณ์วัดค่าพลังงาน และสั่งการ NB-IoT board ให้จัดการส่งข้อมูลขึ้นสู่คลาวด์เซิฟเวอร์

ภาพที่ 2-1 โมคูล ESP32-WROVER

2.1.1 คุณสมบัติของโมคูล ESP32-WROVER

- มีหน่วยความจำ flash 4 MB
- มีหน่วยความจำ PSRAM 8 MB
- ใช้ crystal oscillator ความถี่ 40 MHz
- CPU clock ใช้ความถี่ที่สามารถปรับได้ที่ 80 MHz ถึง 240 MHz
- มีพอร์ต GPIO จำนวน 30 พอร์ต
- รองรับการใช้งาน SD card, UART, SPI, SDIO, I2C, LED PWM, Motor PWM,

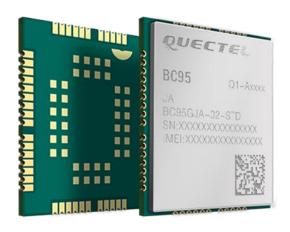
I2S, IR, pulse counter, GPIO, capacitive touch sensor, ADC, DAC

• มีโมคูล WiFi (802.11 b/g/n) และ Bluetooth Low Energy ในตัว

2.2 โมดูลสื่อสารเครือข่าย Narrowband IoT หรือ NB-IoT [3]

เป็นเทคโนโลยีระบบโครงข่ายที่ใช้พลังงานต่ำ (Low Power Wide Area Network: LPWAN) ซึ่งได้พัฒนาสำหรับใช้กับอุปกรณ์ IoT ให้สามารถเชื่อมต่อหากันได้ โดยผ่านโครงข่ายของสัญญาณ โทรศัพท์เคลื่อนที่ แม้จะมีอัตราส่งข้อมูลไม่สูง แต่มีข้อได้เปรียบในเรื่องการใช้พลังงานต่ำ ทำให้ อายุการใช้งานแบตเตอรี่ยาวนานขึ้น จึงเหมาะสมกับงาน IoT ซึ่งไม่ต้องการส่งข้อมูลที่มีขนาดใหญ่

ในปริญญานิพนธ์นี้จะใช้โมคูลสื่อสารเครือข่าย NB-IoT คือ BC95 ดังภาพที่ 2-2 โดยจะใช้เป็น บอร์ดสำเร็จรูป ซึ่งจัดจำหน่ายโดย True ในชื่อ True NB-IoT board ดังภาพที่ 2-3 โดยเป็นบอร์ดที่ ออกแบบให้ทำงานร่วมกับบอร์ด Arduino Uno ในรูปแบบของ Arduino Shield ทำหน้าที่จัดการการ เชื่อมต่อและส่งข้อมูลไปสู่อินเตอร์เน็ต ซึ่งจะใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์สั่งการด้วย AT Command

ภาพที่ 2-2 โมคูล NB-IoT รุ่น BC95

ภาพที่ 2-3 True NB-IoT board

2.3 อุปกรณ์วัดค่าพลังงาน แบบเอเอ็มอาร์ (AMR Meter) [4]

AMR หรือที่ย่อมาจาก Automatic Meter Reading เป็นระบบอ่านข้อมูลจากอุปกรณ์วัดค่า พลังงานแบบอัตโนมัติ โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ทำหารสื่อสารผ่านพอร์ตสื่อสาร AMR ซึ่งจะ ทำให้เราสามารถอ่าน และบันทึกค่าจากอุปกรณ์วัดค่าพลังงานได้ตลอดเวลา

ในปริญญานิพนธ์นี้ได้เลือกใช้อุปกรณ์วัดค่าพลังงาน 2 ตัวมาใช้ในการทดลองระบบ คือ อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ รุ่น Corus และมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX1-A31E รุ่น RS-485

2.3.1 อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ รุ่น Corus

ภาพที่ 2-4 Gas Volume Converter: Corus

อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ หรือ Gas Volume Converter รุ่น Corus เป็นอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ คำนวณหาค่าสภาวะอ้างอิง (reference conditions) จากค่าปริมาตรการใหล อุณหภูมิ ความคัน และ ค่าอื่นๆ ที่วัดได้ภายในท่อส่งก๊าซ พร้อมทั้งมีพอร์ตสื่อสาร RS232 สำหรับขอข้อมูลด้วยโปรโตคอล I-FLAG หรือโปรโตคอล MODBUS RTU โดยจะสามารถอ่านข้อมูลที่วัดได้ขณะนั้น หรืออ่าน ข้อมูลเก่าจากฐานข้อมูล ในส่วนของตัวอุปกรณ์ได้ถูกออกแบบอย่างดี และได้รับการรับรองในการ ใช้ในเขตอันตราย (Hazardous Area)

2.3.2 มิเตอร์วัคพลังงานไฟฟ้า SX1-A31E รุ่น RS-485

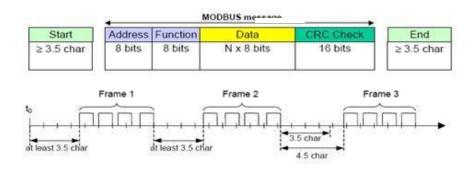
ภาพที่ **2-5** SX1-A31E รุ่น RS-485

มิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX1-A31E รุ่น RS-485 เป็นมิเตอร์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับวัด ไฟฟ้า 1 เฟส สามารถวัดค่าแรงคันไฟฟ้า (voltage), กระแสไฟฟ้า (current), ความถี่ (frequency), กำลังไฟฟ้า (power) และหน่วยไฟฟ้า (energy) มีพอร์ตสื่อสาร RS485 สำหรับขอข้อมูลด้วย โปรโตคอล MODBUS RTU

2.4 โปรโตคอล MODBUS RTU [5]

โปร โตกอล MODBUS เป็นโปร โตกอลสำหรับสื่อสารข้อมูลอินพุต และเอาต์พุต ซึ่งถูกกิดค้น โดย Modicon (ปัจจุบันคือบริษัท Schneider Electric) โปร โตกอล MODBUS เป็นการสื่อสารข้อมูล ในลักษณะ Master/Slave โดยมีลักษณะการส่งข้อมูล 2 แบบ คือ ข้อมูลแบบ ASCII ซึ่งจะถูกเรียกว่า MODBUS ASCII และข้อมูลแบบ binary ซึ่งจะถูกเรียกว่า MODBUS RTU

เฟรมข้อมูลของ MODBUS RTU ประกอบด้วยข้อมูล Address ของ Slave ขนาด 1 ใบต์, function code ขนาด 1 ใบต์, ข้อมูลจำนวนมากที่สุดไม่เกิน 252 ใบต์ และรหัสตรวจสอบความ ถูกต้อง CRC (Cyclical Redundancy Checking) มีการเว้นระยะห่างระหว่างเฟรมอย่างน้อย 3.5 char ดังภาพที่ 2-6

ภาพที่ 2-6 ลักษณะเฟรมข้อมูลของ MODBUS RTU

สำหรับลักษณะการจัดเฟรมข้อมูลสำหรับการติดต่อขอข้อมูล (Read Request) กับอุปกรณ์วัด ปริมาตรก๊าซ และมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้าที่ถูกเลือกใช้ในปริญญานิพนธ์นี้ มีลักษณะดังภาพที่ 2-7

Slave Address	Function Code (0x03)	Byte count (n)		Data	CRC (LSB)	CRC (MSB)	
1 byte	1 byte	1 byte	7	n bytes		1 byte	1 byte
			Response	Framing			
Slave Address	Function Code (0x03)	Starting address (MSB)	Starting address (LSB)	Quantity of registers (MSB)	Quantity of registers (LSB)	CRC (LSB)	CRC (MSB)
1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte

ภาพที่ 2-7 เฟรมข้อมูลสำหรับอ่านค่า และเฟรมข้อมูลตอบกลับ ในโปรโตคอล MODBUS RTU

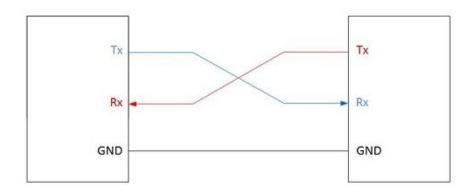
2.5 มาตรฐานการส่งข้อมูลดิจิตอลแบบอนุกรม RS232 และ RS485

RS232 และ RS485 เป็นมาตรฐานการส่งข้อมูลคิจิทัลแบบอนุกรมซึ่งถูกใช้อย่างแพร่หลายใน โรงงานอุตสาหกรรม มีหลักการทำงานคังต่อไปนี้

2.5.1 มาตรฐาน RS232 [6]

เป็นมาตรฐานที่รับส่งข้อมูลแบบ Full duplex คือสามารถส่งข้อมูลและรับได้ในเวลา เคียวกัน มีรูปแบบการเชื่อมต่อแบบ point-to-point สามารถส่งสัญญาณได้ใกลสูงสุด 15 เมตร โดย จะใช้สายสัญญาณทั้งหมด 3 เส้น ได้แก่

- Tx (Transmit data) คือ สายส่งข้อมูล
- Rx (Receive data) คือ สายรับข้อมูล
- ullet GND (Signal ground) คือ สายกราวค์ หรือสายอ้างอิงแรงคันไฟฟ้า $0~{
  m V}$

ภาพที่ **2-8** การเชื่อมต่อ RS-232

2.5.2 มาตรฐาน RS485 [7]

เป็นมาตรฐานที่รับส่งข้อมูลแบบ half duplex คือสามารถรับหรือส่งได้ทีละอย่างเท่านั้น มีรูปแบบการเชื่อมต่อแบบ multipoint ได้สูงสุดถึง 32 ตัว โดยมีอุปกรณ์ในระบบ 1 ตัวทำหน้าที่เป็น Master และอุปกรณ์ที่เหลือจะเป็น Slave สามารถส่งสัญญาณได้ใกลสูงสุดถึง 1200 เมตร โดยใช้ สายสัญญาณเพียง 2 เส้น คือ สาย A และ B สามารถบอกรหัสดิจิทัล โดยใช้ความแตกต่างของ แรงคันระหว่างสาย A และ B บอกได้ดังนี้

- ullet V_a V_b น้อยกว่า -200mV สัญญาณคิจิทัลเป็น 1
- ullet V_a V_b มากกว่า +200mV สัญญาณดิจิทัลเป็น 0

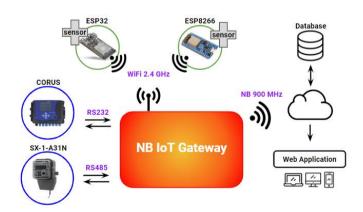
ภาพที่ 2-9 การเชื่อมต่อ RS-485

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

3.1 การออกแบบภาพรวมของระบบ

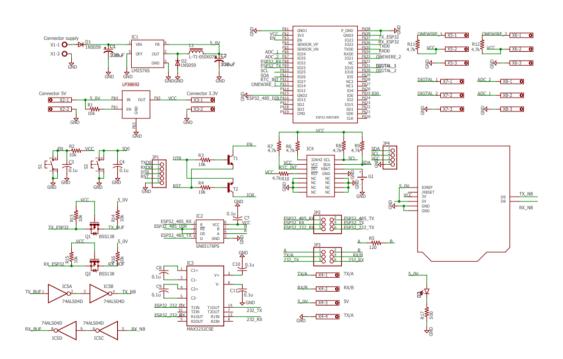
ในการออกแบบระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT ในปริญญา นิพนธ์นี้ได้ทำการออกแบบอุปกรณ์สื่อสาร NB-IoT เพื่อใช้งานกับ อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ (Gas Volum converter) ที่มีชื่อว่า CORUS และมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า 1 เฟส หรือ กิโลวัตต์ฮาวมิเตอร์ รุ่น SX-1-A31N โดยในการสื่อสารข้อมูลกับอุปกรณ์จังที่กล่าวมาได้ใช้การสื่อสารแบบ RS232 และ RS485 ตามลำดับ ซึ่งภายใน NB-IoT Gateway ที่ถูกพัฒนาขึ้นในปริญญานิพนธ์นี้ได้ใช้ชิบ ESP32 ที่ทำหน้าที่ตัวประมวลผลและติดต่อสื่อสารเพื่ออ่านก่าปริมาณต่าง ๆ จากอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ และมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า อย่างไรก็ตามในการพัฒนาอุปกรณ์ NB-IoT Gateway ในปริญญา นิพนธ์นี้ยังได้ออกแบบเพื่อรองรับการติดต่อสื่อสารแบบ WiFi ในย่านความถี่ 2.4 GHz เพื่อเป็นช่องทางในการส่งข้อมูลแบบไร้สายในระยะใกล้ อีกทั้งยังเป็นการออกแบบเพื่อรองรับการใช้งานในการประยุกต์ใช้ NB-IoT Gateway ที่พัฒนาขึ้นในกลุ่มงาน Smart Farm หรือ Smart Home ในอนาคต ซึ่งในการส่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านก่าของ NB-IoT Gateway ไปจัดเก็บไว้บนระบบบริการโกรงข่ายกลุ่มเมฆ (Cloud service) ในปริญญานิพนธ์นี้ได้ใช้ระบบเครือข่าย NB-IoT ที่กลื่นกวามถี่ 900 MHz โดยที่ข้อมูลที่ถูกเก็บนั้นสามารถนำมาแสดงผลผ่านทางเว็บแอปพลิเคชั่นได้ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของแดชบอร์ด กราฟ หรือตาราง ซึ่งภาพรวมของระบบได้แสดงดังภาพที่ 3-1

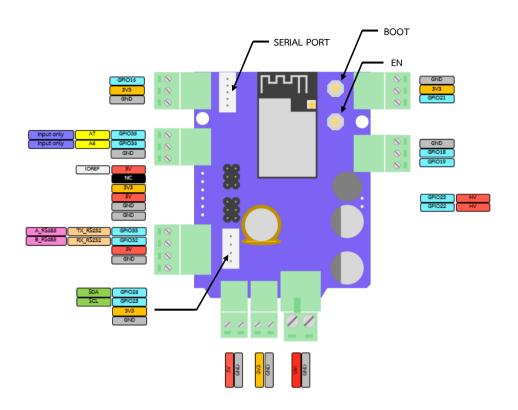
ภาพที่ 3-1 ภาพรวมของระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT

3.2 การออกแบบวงจรและแผ่นพิมพ์ลายวงจรวงจรของ

ในการออกแบบวงจรที่ใช้ในการสร้างแผ่นพิมพ์ลาขวงจรในปริญญานิพนธ์นี้ สิ่งสำคัญของการ ออกแบบวงจรที่ออกแบบค้องสามารถติดต่อเสื่อสารกับอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซและมิเตอร์วัด พลังงานไฟฟ้าผ่าน ทางการสื่อสารแบบ RS232 และ RS485 ได้ และสามารถทำงานร่วมกับบอร์ด True NB-IoT Board Shield เพื่อใช้ส่งข้อมูลที่ตำการวัดค่าปริมาณต่าง ๆ ไปจัดเก็บบนระบบ เครือข่ายกลุ่มเมฆ โดยใช้คอนโทรลเลอร์ ESP32 เป็นตัวประมวลผลหลักในการจัดการขบวนการ สื่อสารและส่งข้อมูลอีกทั้งในการออกแบบวงจรยังได้เพิ่มในส่วนวงจร RTC Module (Real Time Clock) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ให้ค่าเวลาตามฐานเวลาจริง โดยที่ติดตั้งไว้เพื่อตรวจสอบเวลาสำหรับและ ทำการรีบูธการทำงานของตัวคอนโทรเลอร์เพื่อป้องกันการเกิดสภาวะการค้างการทำงาน ในส่วนของ I/O ของพอร์ตได้ทำการเพิ่มวงจร LOGIC LEVEL SHIFTER ซึ่งเป็นวงจรที่ใช้ในการเชื่อมต่อ สัญญาณแรงคันจาก 3.3 V เป็น 5 V และในทางกลับกันจะทำการลดทอนแรงคันจาก 5 V เป็น 3.3 V ซึ่งในการยกระคับและลดทอนแรงดันจะเป็นการทำในสองทิสทางในพอร์ทเดียวกัน โดยจะเชื่อมในลักษณะของการประกบกันทำงาน ซึ่งลายแผ่นปริ้นวงจร และ Pinout จะแสดงอยู่ในภาพที่ 3-2 และ 3-3 ตามลำดับ

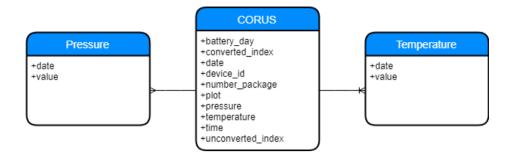
ภาพที่ 3-2 ภาพลายแผ่นปริ้นวงจรของอุปกรณ์ต้นแบบ NB-IoT Gateway

ภาพที่ 3-3 ภาพ Pinout Reference ของอุปกรณ์ต้นแบบ NB-IoT Gateway

3.3 การออกแบบฐานข้อมูล

ในระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT มีการเก็บข้อมูลที่ได้ บันทึกมาจากมิเตอร์ไว้ในฐานข้อมูลที่อยู่บนเครือข่ายกลุ่มเมฆ โดยที่ข้อดีของการเก็บข้อมูลแบบนี้ คือ ข้อมูลทมีโอกาสที่จะสูญหายได้ยาก และสามารถดึงข้อมูลมาใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา การออกแบบ ฐานข้อมูลจะใช้ฐานข้อมูลแบบ noSQL ซึ่งเหมาะสมกับการถูกนำมาใช้กับงานที่ต้องรองรับข้อมูล ขนาดใหญ่ๆ รองรับการขยายระบบได้ง่าย ระบบต้องการการทำงานแบบ realtime ระบบที่ต้อง รองรับรูปแบบข้อมูลที่หลากหลาย หรือมีความยืดหยุ่นสูงได้ ซึ่งได้เลือกใช้ Firebase Database ที่ ให้บริการโดย Google โดยที่ข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในรูปแบบของ JSON ซึ่งการเก็บข้อมูลจากมิเตอร์ วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N จะเก็บข้อมูล 7 ประเภท ได้แก่ เวลา และวันที่ของการบันทึกข้อมูล (Timestamp) ค่าแรงคันไฟฟ้า (Voltage) ค่ากระแสไฟฟ้า (Current) ค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy) ส่วนการเก็บข้อมูลจากอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS จะมีการเก็บข้อมูลคล้ายกับมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้าคือ มีการเก็บเวลา และวันที่ของการ บันทึกข้อมูล ค่า Unconverted index ค่า Converted index ค่าอุณหภูมิ (Temperature) ค่าแรงคัน (Pressure) และอายุที่เหลือของแบตเตอรี่ซึ่งรูปของ ER Diagram นั้นแสดงอยู่ในภาพที่ 3-4

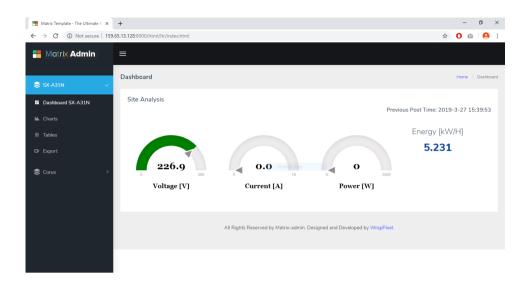

ภาพที่ 3-4 ภาพ ER Diagram

3.4 การออกแบบหน้าเว็บไซต์

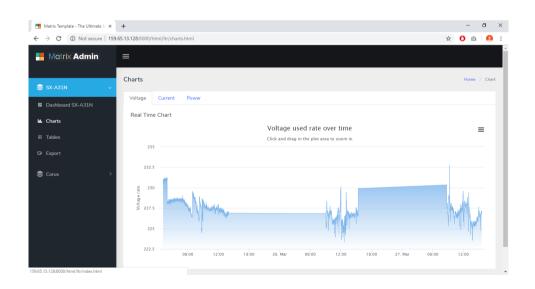
การออกแบบหน้าเว็บไซต์ของ ระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT ได้มีการ ได้มีการออกแบบสำหรับทั้ง 2 อุปกรณ์คือมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N และ อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS กล่าวคือมีส่วนของหน้าเว็บไซต์ของทั้งสองอุปกรณ์แยกกัน ใน การเขียนเว็บไซต์ด้วยภาษา HTML ร่วมกับ Bootstrap สำหรับการจัดรูปแบบเว็บไซต์ซึ่งนำมาช่วย เพื่อให้ง่ายต่อการจัดรูปแบบของการแสดงผลบนหน้าเว็บไซต์ และในส่วนของหน้าเว็บไซต์มีส่วน หลักอยู่ 2 ส่วน ซึ่งประกอบด้วยหน้าเว็บไซต์ของ SX-1-A31N และหน้าเว็บไซต์ของ CORUS ซึ่งมี ส่วนย่อยอยู่ 4 ส่วน ส่วนแรกคือหน้าแดชบอร์ด (Dashboard) ใช้สำหรับแสดงข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ของอุปกรณ์ ซึ่งจะมีการอัพเดตโดยตรงจากตัวอุปกรณ์ ต่อมาเป็นส่วนของหน้าเว็บไซต์ที่แสดงผล แบบกราฟเส้น ที่สามารถให้ผู้ใช้งานสามารถดูข้อมูลย้อนหลังของอุปกรณ์ได้ในช่วงเวลา 1 วัน ส่วน ที่สามเป็นหน้าเว็บไซต์ที่แสดงผลแบบตาราง ที่จะนำข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลออกมาแสดงใน รูปแบบของตาราง และสุดท้ายหน้าเว็บไซต์ในส่วนของการนำข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลออกมาใน รูปแบบของไฟล์ CSV เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นไปวิเคราะห์ หรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ต่อไป ซึ่งหน้าเว็บไซต์แสดงอยู่ในภาพที่ 3-4 ถึง 3-7

หน้าเว็บไซต์แดชบอร์ด (Dashboard) ที่แสดงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของอุปกรณ์ โดยที่ข้อมูลมี การอัพเดตโดยตรงจากตัวอุปกรณ์ ซึ่งการแสดงผลถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่แสดงอยู่ใน รูปของแผนภูมิหน้าปัดความเร็ว (Gauge Graph) ซึ่งได้แก่ ค่าแรงดันไฟฟ้า (Voltage) ค่า กระแสไฟฟ้า (Current) ค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) และส่วนที่แสดงผลเป็นตัวเลข ได้แก่ เวลาที่ลง บันทึกของข้อมูลชุดล่าสุด และค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy) แสดงดังภาพที่ 3-4

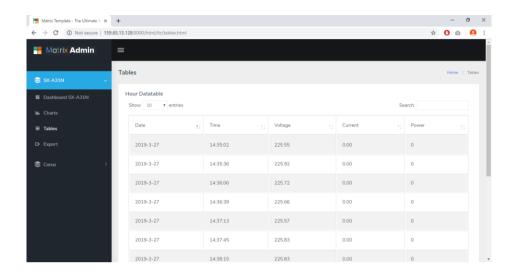
ภาพที่ 3-5 ภาพหน้าเว็บไซต์แคชบอร์ค (Dashboard) ที่แสดงข้อมูลของอุปกรณ์

หน้าเว็บไซต์การแสดงผลแบบกราฟเส้นที่แสดงข้อมูลย้อนหลัง โดยที่นำข้อมูลที่เก็บบันทึกไว้ ในฐานข้อมูลมาแสดง ซึ่งข้อมูลย้อนหลังที่นำมาแสดงได้แก่ ค่าแรงคันไฟฟ้า (Voltage) ค่า กระแสไฟฟ้า (Current) และค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) แสดงคังภาพที่ 3-6

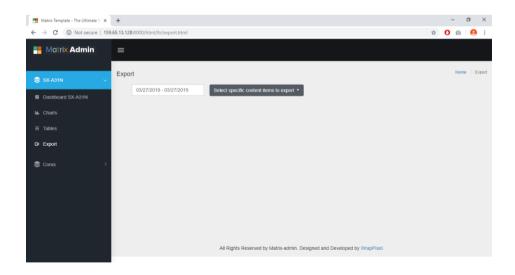
ภาพที่ 3-6 ภาพหน้าเว็บไซต์การแสดงผลแบบกราฟเส้น (Chart) ที่แสดงข้อมูลย้อนหลัง

หน้าเว็บไซต์การแสดงผลแบบตาราง โดยที่นำข้อมูลที่เก็บบันทึกไว้ในฐานข้อมูลมาแสดง ซึ่ง ประกอบด้วยข้อมูล 5 ประเภท ได้แก่วันที่ เวลา ค่าแรงดันไฟฟ้า (Voltage) ค่ากระแสไฟฟ้า (Current) และค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) และมีส่วนการค้นหาที่ทำให้ผู้ใช้งานสามารถค้นหาข้อมูล ในส่วนที่ต้องการได้ แสดงดังภาพที่ 3-7

ภาพที่ 3-7 ภาพหน้าเว็บไซต์การแสดงผลแบบตาราง (Table)

สำหรับการนำข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลออกมา และคาวน์โหลดไฟล์ออกมาเป็นไฟล์ประเภท CSV โดยที่สามารถเลือกวันที่ ที่ต้องการข้อมูลนั้นๆ ได้ แสดงดังภาพที่ 3-8

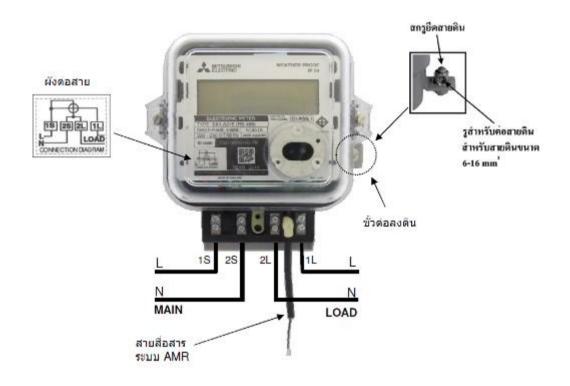

ภาพที่ 3-8 ภาพหน้าเว็บไซต์ในการนำข้อมูลออกมาแสดงในรูปแบบของไฟล์ CSV

3.5 การทดสอบมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N

ในการทดสอบมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N ได้ทำการทดสอบการอ่านค่าข้อมูลจาก มิเตอร์มาแสดงผลผ่านทางการเชื่อมต่อแบบ RS485 โดยในการทดสอบได้ทำการทดสอบวิธี 3 คือ ทดสอบด้วยโปรแกรม Docklight ทดสอบด้วย Arduino และทดสอบด้วย NB-IoT Gateway

ในส่วนของ SX-1-A31N ซึ่งเป็นมิเตอร์อีเล็กทรอนิคส์ แบบหนึ่งเฟส ที่ทำงานโดยอาศัย หลักการประมวลผลแบบดิจิทัลเพื่อวัด และคำนวนค่าพลังงานไฟฟ้า (KWH) ซึ่งตัวมิเตอร์รองรับ ระบบ AMR (Automatic Meter Reading) และมีช่องต่อพอร์ต RS-485 ที่สนับสนุนการเชื่อมต่อผ่าน ทางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (ภาพที่ 3-9)

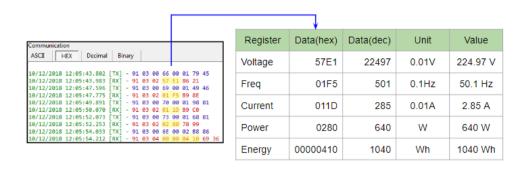
ภาพที่ 3-9 ภาพมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N

ขั้นตอนการทดสอบใช้งานมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N ขั้นตอนแรกคือการใช้ โปรแกรม Docklight ที่รันอยู่บนคอมพิวเตอร์ โดยทำการเชื่อมต่อมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N เข้ากับคอมพิวเตอร์ผ่านอุปกรณ์ RS485 to USB เพื่อคูว่าค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ รวมถึงตำแหน่ง ของ Address ของข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งจะเลือกพารามิเตอร์ทุกค่าที่มิเตอร์สามารถทำการวัด และคำนวณ ได้ ได้แก่ ค่าแรงดันไฟฟ้า (Voltage) ค่ากระแสไฟฟ้า (Current) ค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power)

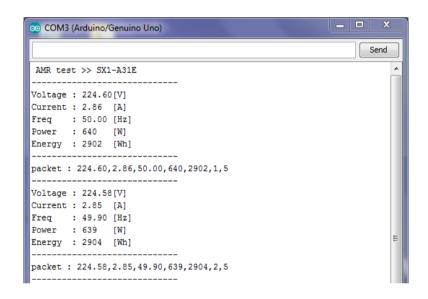
ค่าความถี่ (Frequency) ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy) โดยผลลัพธ์จากการร้องขอค่าผ่านระบบ ARM ด้วยโปรแกรม Docklight แสดงคังภาพที่ 3-10 ซึ่งค่าที่อ่านมาได้จากมิเตอร์จะอยู่ในรูปแบบของ ตัวเลขฐาน 16 โดยในการอ่านค่าต้องแปลงค่าจากเลขฐาน 16 ให้อยู่ในรูปของตัวเลขฐาน 10 และ นำไปคูณกับค่าหน่วย หรือ Unit จะได้ค่าปริมาณที่วัดได้จริงจากมิเตอร์ แสดงรายละเอียดคังภาพที่ 3-11 ขั้นตอนที่สองเป็นการทดสอบด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino โดยทำการเขียนโปรแกรม ค้วยภาษา Arduino ขึ้นมาเพื่อที่จะทำการติดต่อกับมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า และอ่านค่าที่วัดได้จริง จากมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้าผ่าน Arduino และแสดงผลผ่านทาง Serial Monitor ดังภาพภาพที่ 3-12 ขั้นตอนสุดท้ายของการทดลองมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N คือการทำสอบด้วย ใมโครคอนโทรลเลอร์ ESP32 ที่ได้พัฒนาขึ้นเป็นอุปกรณ์ต้นแบบ NB-IoT Gateway โดยใช้ โปรแกรมที่เขียนขึ้นจากภาษา Arduino เช่นกัน เพื่อสำหรับที่จะติดต่อกับมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้า และอ่านค่าที่วัดได้ผ่านทาง Serial Monitor ดังภาพที่ 3-13 ซึ่งเมื่อทดสอบแล้วสามารถทำงานได้ เช่นเดียวกับการทดสอบด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino หลังจากที่สามารถใช้ ใมโครคอนโทรลเลอร์ในการติดต่อสื่อสารกับมิเตอร์ผ่านช่องทางการสื่อสาร RS485 ได้แล้วจึง นำไปทดสอบใช้งานจริง และเมื่อทดสอบแล้วพบว่าสามารถทำงานได้ดังภาพที่ 3-14

		Co	lors&F	onts	Mod	e	(	COM	112		1	200, Even, 8, 1
Communicati ASCII		Decimal	Bina	ary								
10/12/2018 10/12/2018											45	
10/12/2018 10/12/2018			_								46	
10/12/2018 10/12/2018			_								81	
10/12/2018 10/12/2018	12:05:5	52.253	[RX] ·	91	03	02	02	80	78	99		
10/12/2018 10/12/2018												36

ภาพที่ 3-10 ภาพผลการทดสอบด้วยโปรแกรม Docklight

ภาพที่ 3-11 ภาพแปลงค่าจากเลขฐาน 16 ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านได้

ภาพที่ 3-12 ภาพค่าที่วัดได้จริงจากมิเตอร์วัคพลังงานไฟฟ้าผ่าน Arduino และแสดงผลผ่านทาง Serial Monitor

AMR test >> SX1-A31E

Voltage : 224.60[V] Current : 2.86 [A] Freq : 50.00 [Hz] Power : 640 [W] Energy : 2902 [Wh]

-----

packet: 224.60,2.86,50.00,640,2902,1,5

Voltage : 224.58[V] Current : 2.85 [A] Freq : 49.90 [Hz] Power : 639 [W] Energy : 2904 [Wh]

-----

packet: 224.58,2.85,49.90,639,2904,2,5

ภาพที่ 3-13 ค่าที่วัดได้จริงจากมิเตอร์วัดพลังงานไฟฟ้าผ่าน ESP32 และแสดงผลผ่านทาง Serial Monitor

ภาพที่ 3-14 ภาพทคสอบการใช้งานจริงของมิเตอร์วัคพลังงานไฟฟ้า SX-1-A31N

3.6 การทดสอบมิเตอร์แก๊ซ CORUS

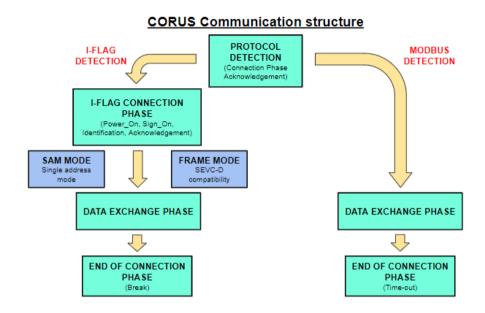
ในการทคสอบอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS โดยที่ต้องติดต่อผ่านทางช่องทางการเชื่อมต่อ แบบ RS232 ซึ่งการทคสอบจะมีด้วยวิธีการ 2 วิธี วิธีการแรกคือทคสอบด้วยโปรแกรม WINCOR ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับการอ่านค่าจากมิเตอร์ โดยเฉพาะ และวิธีที่สองเป็นการทคสอบโดยทำ การเขียนโปรแกรมเพื่อที่จะเชื่อมต่อการทำงานของมิเตอร์เข้ากับอุปกรณ์ต้นแบบ NB-IoT Gateway อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับนำค่าที่วัดได้จากมิเตอร์แก๊ส มา แปลงให้อยู่ในค่าสภาวะอ้างอิง โดยผ่านการคำนวณที่ใช้ตัวแปรของอุณหภูมิ และความดัน ซึ่งได้ รับมาจากเซ็นเซอร์ จนทำให้ได้ค่าพลังงาน สำหรับการวัดปริมาณ รวมถึงนำไปใช้สำหรับเก็บ ค่าบริการ โดยใช้ห่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านทางพอร์ต RS-232 ดังภาพที่ 3-15

ภาพที่ 3-15 ภาพอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS

ขั้นตอนการทดสอบใช้งานอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS วิธีการแรกคือการใช้โปรแกรม WINCOR ในการทดสอบ โดยโปรแกรม WINCOR ที่ทำงานอยู่บนคอมพิวเตอร์ จะต้องใช้อุปกรณ์ ต่อพ่วงที่เป็นสายเชื่อมต่ออินฟราเรคที่ใช้ร่วมกับ CORUS เพื่อที่จะทำให้สามารถอ่านก่าจากมิเตอร์ มายังคอมพิวเตอร์ได้ โดยที่รูปแบบกรดิดต่อกับ CORUS จะมี 2 รูปแบบคือ I-FLAG DETECTION และ MODBUS DETECTION (ภาพที่ 3-16) โดยที่ในการทดสอบนี้จะเลือกใช้รูปแบบของ MODBUS DETECTION เมื่อเชื่อมต่อกับโปรแกรม WINCOR แล้วจะสามารถเรียกดู Register แต่ ละตัวที่จำเป็นสำหรับการเขียนโปรแกรมเพื่อที่จะคิดก่าพลังงาน (ภาพที่ 3-17) โดยที่จะใช้รีจิสเตอร์เหล่านั้น เป็นตัวอ้างอิงสำหรับการเขียนโปรแกรมเพื่อที่จะเชื่อมต่อเข้ากับ NB-IoT Gateway และให้แสดงผล ผ่านทาง Serial Monitor ซึ่งมีรีจิสเตอร์ที่สำคัญต่อการทดสอบจำนวนทั้งหมด 21 ตัว (ภาพที่ 3-19) ประกอบด้วย Converter Serial Number ซึ่งเป็น s/n ของตัวมิเตอร์ (ภาพที่ 3-20) ข้อมูลในกลุ่มที่ เกี่ยวข้องกับแก๊ซซึ่งมีรีจิสเตอร์ย่อยทั้งหมดเป็นจำนวน 7 ตัวได้แก่ Gas relative density, Base pressure, Prd, Trd, Base Temperature, %CO2 และ %N2 (ภาพที่ 3-21) ข้อมูลหน่วยซึ่งเป็นข้อมูล เกี่ยวกับหน่วยที่ใช้วัดค่าในมิเตอร์ (ภาพที่ 3-22) ข้อมูลเวลาของแบตเตอรี่ที่มิเตอร์สามารถทำงานอยู่ ใต้ (ภาพที่ 3-23) เวลาและวันที่ ณ ปัจจุบัน (ภาพที่ 3-24) และสุดท้ายข้อมูลในกลุ่มที่จำเป็นต่อการ คำนวณค่าพลังงาน โดยที่มีรีจิสเตอร์ช่อยจำนวน 8 ตัว Unconverted index, Converted index,

Unconverted Flow rate, Converted Flow rate, Temperature, Pressure, Conversion factor และ Converted flowrate (ภาพที่ 3-25) เมื่อทดสอบเชื่อมต่อ CORUS เข้ากับ NB-IoT Gateway แล้วส่งข้อมูลไปยังเครือข่ายกลุ่มเมฆก็พบว่าสามารถทำงานได้

ภาพที่ 3-16 ภาพโครงสร้างของการติดต่อสื่อสารกับอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS

ภาพที่ 3-17 ภาพโปรแกรม WINCOR ที่ใช้สำหรับอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ โดยเฉพาะ

- Query Framing (Read holding registers)

1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	1 byte	
Slave Address	Function Code (0x03)	Starting address (MSB)	Starting address (LSB)	Quantity of registers (MSB)	Quantity of registers (LSB)	CRC (LSB)	CRC (MSB)	

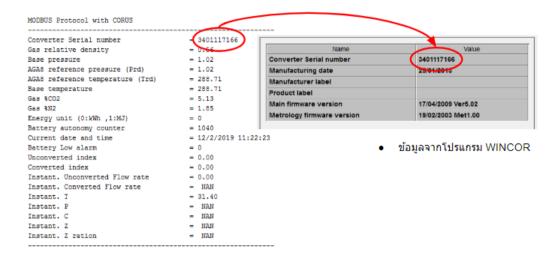
- Response Framing

1 byte	1 byte	1 byte	n bytes	1 byte	1 bytę
Slave Address	Function Code (0x03)	Byte count (n)	Data	CRC (LSB)	CRC (MSB)

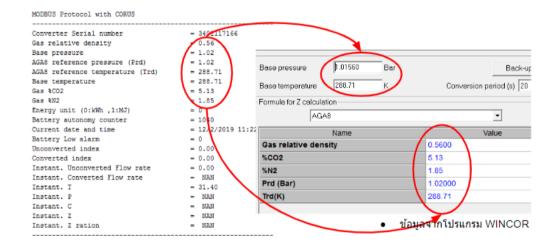
ภาพที่ 3-18 ภาพอธิบายโครงสร้างของ MODBUS PROTOCOL

					F	-
-4	A	B	С	D	_	F
1	Variable	Description	Address	Type	Element size	
2	production		250	G1 :	20	
	XPCS	Converter Serial number	258	String	20	required
	Conversion pa					
	MZDR	Gas relative density (specific gravity)	32	Float	4	required
	MCRP	Base pressure	34	Float	4	required
	MZAP	AGA8 reference pressure(Prd)	38	Float	4	required
	MZAT	AGA8 reference temperature(Trd)	40	Float	4	required
	MCRT	Base temperature	44	Float	4	required
	MZCO2	Gas %CO2	78	Float	4	required
	MZN2	Gas %N2	82	Float	4	required
	Unit					
	XUE	Energy unit (used only for PCS in GERG formula)	541	Byte	1	required
	Power supply					
119	XSBR	Battery autonomy counter	548	Word	2	required
	Date/Time					
	XDC	Current date and time	546	Date	4	required
128	Alarms Reset					
147	ASB	Battery Low alarm	756	ALARM	22	required
160	Volumes					
162	MVRI	Unconverted index	806	INDEX	8	required
163	MVBI	Converted index	810	INDEX	8	required
166	MFRG	Instantaneous Unconverted Flow rate	822	Float	4	required
167	MFBG	Instantaneous Converted Flow rate	824	Float	4	required
168	MTG	Instantaneous T (Gas Temperature)	834	Float	4	required
169	MPG	Instantaneous P (Gas Pressure)	836	Float	4	required
170	MCM	Instantaneous C (Convertion factor)	838	Float	4	required
171	MZZ	Instantaneous Z	840	-	_	required
172	MZR	Instantaneous Z ration (Compressibility factor)	842	Float	4	required

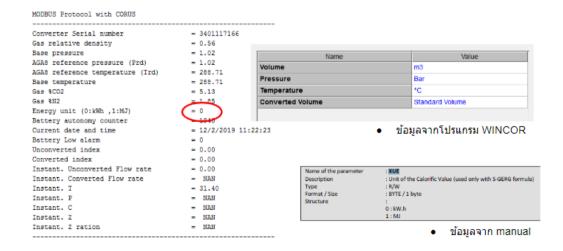
ภาพที่ 3-19 ภาพรีจิสเตอร์ที่สำคัญต่อการทดสอบจำนวนทั้งหมด 21 ตัว

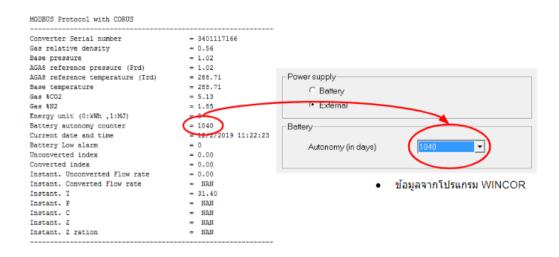
ภาพที่ 3-20 ภาพรีจิสเตอร์ Converter Serial Number

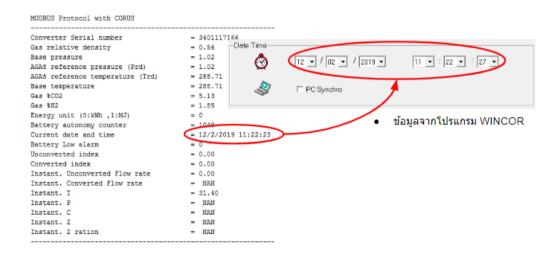
ภาพที่ 3-21 ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับแก๊ซ

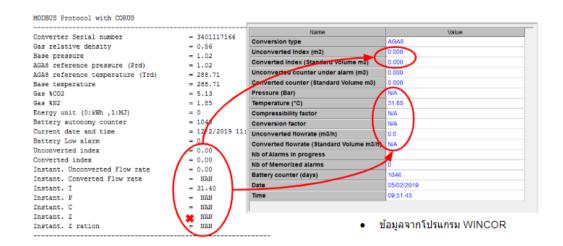
ภาพที่ 3-22 ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลหน่วยซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยที่ใช้วัดค่าในมิเตอร์

ภาพที่ 3-23 ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลเวลาของแบตเตอรี่ที่มิเตอร์สามารถทำงานอยู่ได้

ภาพที่ 3-24 ภาพรีจิสเตอร์เวลาและวันที่ ณ ปัจจุบัน

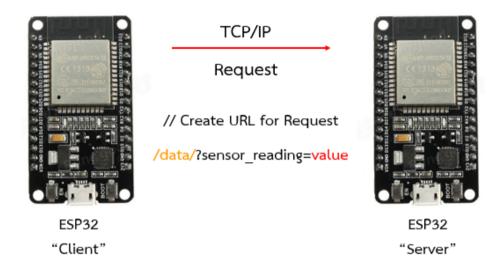
ภาพที่ 3-25 ภาพรีจิสเตอร์ข้อมูลในกลุ่มที่จำเป็นต่อการคำนวณค่าพลังงาน

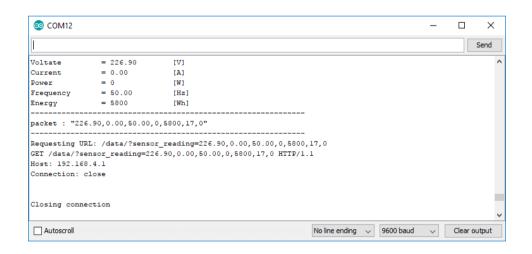
ภาพที่ 3-26 ภาพการทดสอบระหว่าง CORUS (ซ้าย) กับ NB-IoT Gateway (ขวา)

3.7 การทดสอบการรับข้อมูลผ่านทาง WiFi

ในการทดสอบรับข้อมูลผ่านทางไวไฟนั้นจะใช้ไวไฟที่ย่านความถี่ 2.4 GHz โดยจะใช้ ไมโครคอนโทรลเลอร์ ESP32 ในการทดสอบ โดยที่มีไมโครคอนโทรลเลอร์ ESP32 ตัวหนึ่งอยู่ใน โหมดไกลเอนต์ (Client) และอีกตัวหนึ่งอยู่ในโหมดเซิฟเวอร์ (Sever) ซึ่งการติดต่อระหว่างระหว่าง กันจะใช้โพรโทคอล TCP/IP โดยที่อุปกรณ์ที่เป็นไคลเอนต์จะเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ที่เป็นเซิฟเวอร์ ด้วยใอพีแอดเครส (IP Address) ที่ปล่อยออกมาจากอุปกรณ์ที่เป็นเซิฟเวอร์ ตามภาพที่ 3-27 เมื่อ เสร็จสิ้นการส่งข้อมูลอุปกรณ์ที่เป็นใคลเอนต์ และอุปกรณ์ที่เป็นเซิฟเวอร์ก็จะแสดงผลลัพธ์ผ่านทาง Serial Monitor ตามภาพที่ 3-28 และ 3-29 ตามลำดับ

ภาพที่ 3-27 ภาพการทดสอบไมโครคอนโทรลเลอร์ ESP32 ในการรับข้อมูลผ่านทางไวไฟ

ภาพที่ 3-28 ภาพผลลัพธ์ของอุปกรณ์ที่เป็นใคลเอนต์ โดยแสดงผ่าน Serial Monitor

```
handleSentVar function called...
Sensor reading received...
Reading packet : 226.90,0.00,50.00,0,5800,17,0
-------
handleSentVar function called...
Sensor reading received...
Reading packet : 226.90,0.00,50.00,0,5800,18,0
```

ภาพที่ 3-29 ภาพผลลัพธ์ของอุปกรณ์ที่เป็นเซิฟเวอร์ โดยแสดงผ่าน Serial Monitor

บทที่ 4

สาธิตการทำงานและผลการทดลอง

จากบทที่ 3 ซึ่งได้กล่าวถึงการออแบบระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสาร แบบ NB-IoT ไปแล้ว ซึ่งในบทนี้จะได้กล่าวถึงการทดสอบการทำงานของอุปกรณ์ที่ได้ออกแบบ โดยได้แบ่งการทดสอบออกเป็น 2 ส่วนคือส่วนของเว็บแอพพลิเคชั่นสำหรับการแสดงข้อมูลของ มิเตอร์ และส่วนฮาร์ดแวร์ NB-IoT Gateway โดยในส่วนเว็บแอพพลิเคชั่นจะทำหน้าที่แสดงข้อมูลที่ เป็นสถานะปัจจุบันของมิเตอร์ ข้อมูลกราฟเส้น ข้อมูลแบบตาราง และส่วนของฮาร์ดแวร์ NB-IoT Gateway จะทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับอุปกรณ์ตรวจวัดและอ่านค่าพลังงานจากอุปกรณ์และส่ง ข้อมูลนั้นไปยังเว็บแอพพลิเคชั่น โดยจะแสดงผลการทดสอบตามลำดับดังนี้

4.1 การเปิดใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น

ในการเปิดใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่นทางฝั่งเซิฟเวอร์จะต้องใช้คำสั่งเปิด pm2 start server.js ตาม ภาพที่ 4-1 เพื่อทำการเปิดใช้งานระบบเว็บแอพพลิเคชั่นและเมื่อเซิฟเวอร์เปิดตัวทำงานเสร็จสมบูรณ์ จะได้ผลลัพธ์ตามภาพที่ 4-2

root@ubuntu-s-1vcpu-2gb-sqp1-01:~/dashboard# pm2 start server.js

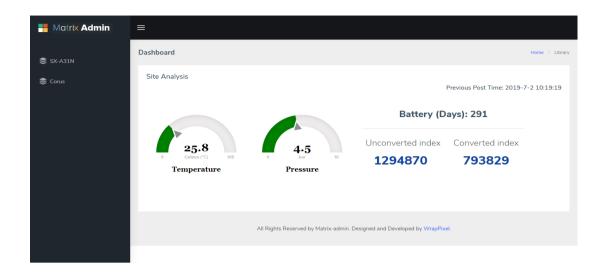
ภาพที่ 4-1 การใช้คำสั่งเปิดเว็บแอพพลิเคชั่น

root@ubuntu-s-lvcpu-2gb-sgpl-01:~/dashboard# pm2 start server.js [PM2] Spawning PM2 daemon with pm2_home=/root/.pm2 [PM2] PM2 Successfully daemonized [PM2] Starting /root/dashboard/server.js in fork_mode (1 instance) [PM2] Done.								
Name	id	mode	status	0	cpu	memory		
server	0	1.0.0	fork	online	0	0%	16.2 MB	
Use `pm2 show <id name>` to get more details about an app root@ubuntu-s-lvcpu-2gb-sgpl-01:~/dashboard#</id name>								

ภาพที่ 4-2 หน้าคำสั่งเมื่อเปิดเซิฟเวอร์สำเร็จ

4.2 การใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น

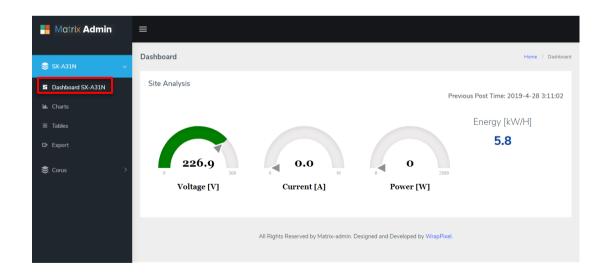
ในการเข้าใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่นผู้ใช้จะสามารถเข้าสู่หน้าเว็บแอพพลิเคชั่นได้ดังตามภาพที่ 4-3 โดยไม่จำเป็นต้องเข้าสู่ระบบก่อนใช้งาน ซึ่งมีการออกแบบหน้าเว็บแอพพลิเคชั่นอยู่ในรูปแบบ ของแคชบอร์ค (Dashboard) เพื่อสามารถที่จะคูข้อมูลได้ง่าย ใช้เวลาในการตีความสั้นๆ และ สามารถใช้ในการติดตามข้อมูลที่สนใจ เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตลอดเวลา โดยมี เมนูย่อยสำหรับแสดงข้อมูลหลายรูปแบบ ได้แก่ กราฟมาตรวัค (Gauge Chart) แผนภูมิเส้น (Line Chart) และตาราง (Table) อีกทั้งเว็บแอพพลิเคชั่นยังสามารถที่จะนำข้อมูลออกมาเป็นออกมาเป็น ไฟล์นามสกุล CSV สำหรับการทำไปเปิดกับโปรแกรมประเภท Spreadsheet สำหรับนำไปใช้ ประโยชน์ต่อไป

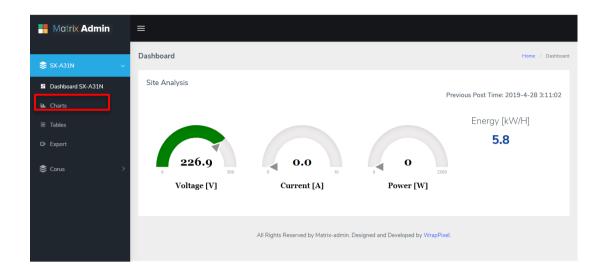
ภาพที่ 4-3 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่นหลักเมื่อเข้ามาแล้ว

4.3 การใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า SX-1-A31N เมนู SX-A31N สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า

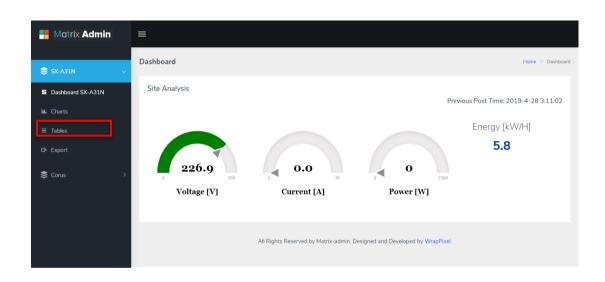
เมื่อผู้ใช้งานเลือกเมนู SX-A31N จะมีเมนูให้เลือกใช้งาน คือ Dashboard Charts Tables และ Export ตามภาพที่ 4-4 จนถึง ภาพที่ 4-7 ตามลำดับ

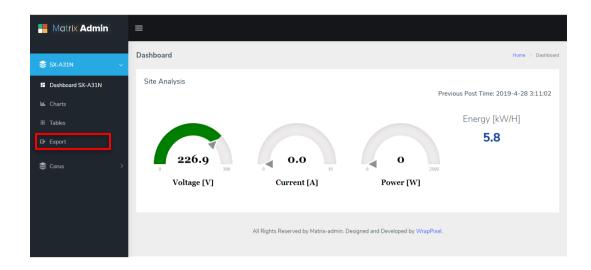
ภาพที่ 4-4 ตัวเลือก Dashboard SX-A31N สำหรับเมนู SX-A31N

ภาพที่ 4-5 ตัวเลือก Charts สำหรับเมนู SX-A31N

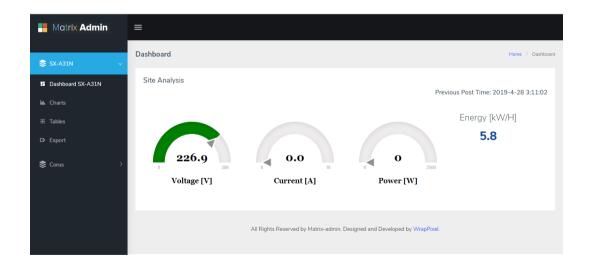
ภาพที่ 4-6 ตัวเลือก Tables สำหรับเมนู SX-A31N

ภาพที่ 4-7 ตัวเลือก Export สำหรับเมนู SX-A31N

เมนู Dashboard สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า

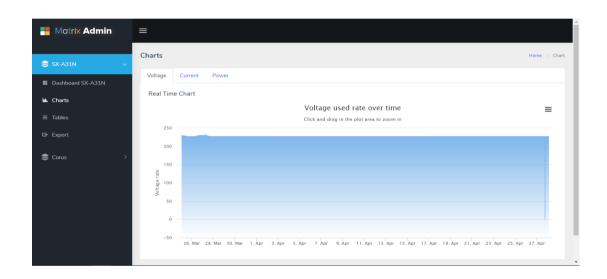
เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Dashboard SX-A31N ตามภาพที่ 4-4 ระบบจะนำไปยังหน้าเว็บ แอพพลิเคชั่น Dashboard ที่แสดงรายละเอียดสถานะที่เป็นปัจจุบันของอุปกรณ์ ได้แก่เวลาล่าสุดที่ ได้รับข้อมูล ค่าแรงดันไฟฟ้า (Voltage) ค่ากระแสไฟฟ้า (Current) ค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy) โดยที่จะแสดงผลเป็น Gauge ตามภาพที่ 4-8

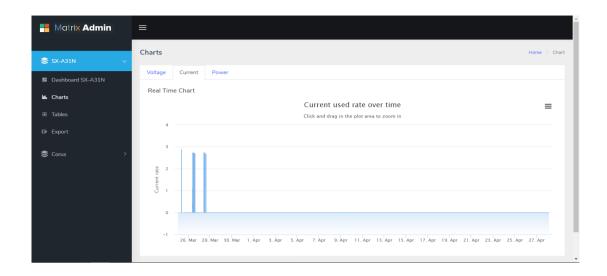
ภาพที่ 4-8 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Dashboard SX-A31N

เมนู Charts สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า

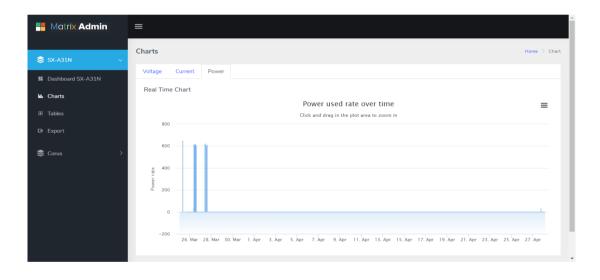
เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Charts จะพบกับหน้าเว็บแอพพลิเคชั่นที่แสดงข้อมูลเป็นกราฟเส้น โดย ที่หน้าหลักจะเป็นการแสดงค่าแรงดันไฟฟ้า (Voltage) ตามภาพที่ 4-9 นอกจากนี้ผู้ใช้งานยังสามารถ ที่จะเลือกให้แสดงข้อมูลกราฟเส้นของค่ากระแสไฟฟ้า (Current) และค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) ได้ตามภาพที่ 4-10 และ 4-11 โดยที่ข้อมูลที่นำมาวาดกราฟจะแสดงผลให้ผู้ใช้งานเห็น 12 ชั่วโมง ล่าสุดย้อนหลัง เนื่องจากข้อมูลย้อนหลัง 12 ชั่วโมงนั้น เพียงพอต่อการวิเคราะห์การใช้งานเบื้องต้น ของตัวผู้ใช้งานเอง ซึ่งไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไป

ภาพที่ 4-9 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าแรงดันไฟฟ้า

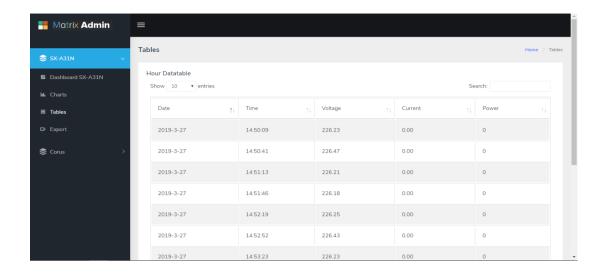
ภาพที่ 4-10 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่ากระแสไฟฟ้า

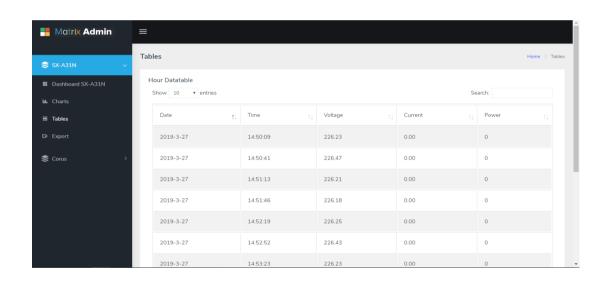
ภาพที่ 4-11 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าพลังงานไฟฟ้า

เมนู Tables สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า

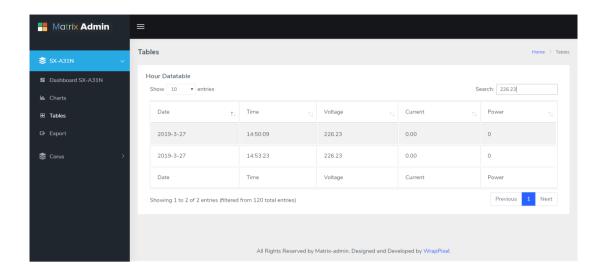
เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Tables จะพบกับหน้าเว็บแอพพลิเคชั่นที่แสดงข้อมูลเป็นตาราง โดยนำ ข้อมูลย้อนหลังเป็นเวลา 1 ชั่วโมงมาแสดง ซึ่งข้อมูลประกอบด้วยวันที่ เวลา ค่าแรงคันไฟฟ้า ค่า กระแสไฟฟ้า และค่าพลังงานไฟฟ้า ตามภาพที่ 4-12 นอกจากนี้ยังมีส่วนการค้นหาที่ทำให้ผู้ใช้งาน สามารถค้นหาข้อมูลในส่วนที่ตนเองต้องการได้ โดยใส่คำค้นหาในช่องว่างตามภาพที่ 4-13 แล้วจะ ได้ผลลัพธ์ตามภาพที่ 4-14

ภาพที่ 4-12 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Tables ของมิเตอร์ไฟฟ้า

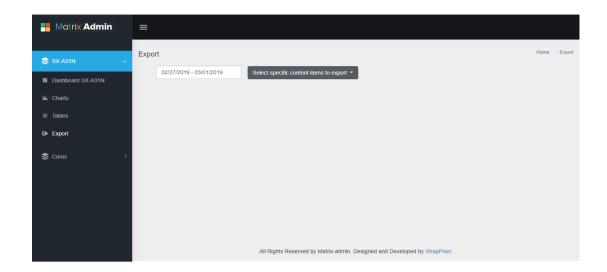
ภาพที่ 4-13 หน้าเว็บแสดงข้อมูลแบบตารางก่อนการค้นหา

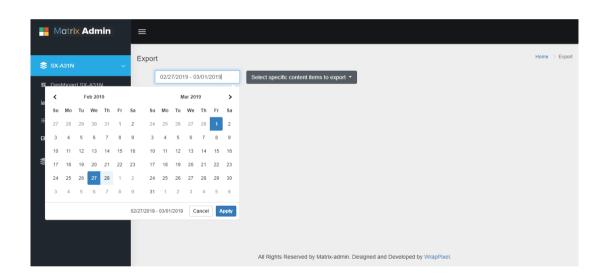
ภาพที่ 4-14 หน้าเว็บแสดงรายละเอียดข้อมูลที่ถูกก้นหาด้วยกำว่า 226.23

เมนู Export สำหรับมิเตอร์ไฟฟ้า

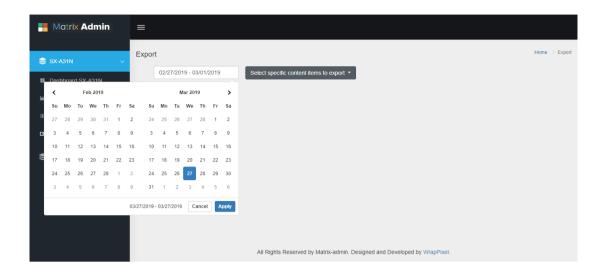
เมื่อผู้ใช้งานกลิกที่เมนู Export จะพบกับหน้าเว็บแอพพลิเกชั่นที่สามารถดาวน์โหลดข้อมูลที่อยู่ บนฐานข้อมูลในเครือข่ายกลุ่มเมฆ ออกมาเป็นไฟล์นามสกุล CSV สำหรับการทำไปเปิดกับ โปรแกรมประเภท Spreadsheet เพื่อที่จะนำข้อมูลค่าพลังงานนั้นไปทำการวิเคราะห์ หรือนำไปใช้ ประโยชน์อย่างอื่น ตามภาพที่ 4-15 โดยการเลือกข้อมูลที่ต้องการดาวน์โหลดจะใช้วันที่เป็น ตัวกำหนดตามภาพที่ 4-16 และเมื่อเลือกวันที่ที่ต้องการดาวน์โหลดตามภาพที่ 4-17 จากนั้นเลือก เมนูถัดมาจะมีเมนูย่อยให้เลือกใช้งานคือ Download Voltage, Download Current และ Download Power ตามภาพที่ 4-18 ผลลัพธ์เมื่อเลือกเมนูที่ต้องการดาวน์โหลด จะเลือกให้บันทึกไฟล์ตามภาพที่ 4-19 แล้วจะได้ผลลัพธ์ตามภาพที่ 4-20

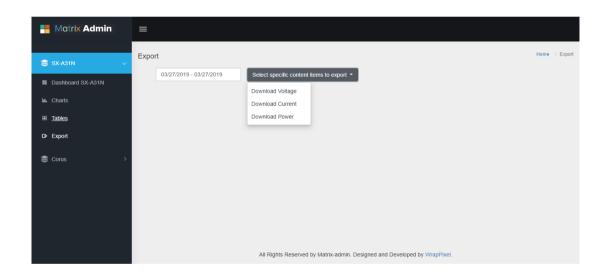
ภาพที่ 4-15 หน้าเว็บในการนำข้อมูลออกมาแสดงในรูปแบบของไฟล์นามสกุล CSV

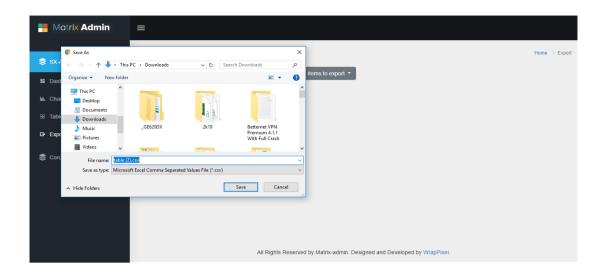
ภาพที่ 4-16 หน้าเว็บก่อนเลือกวันที่ที่ต้องการดาวน์โหลด

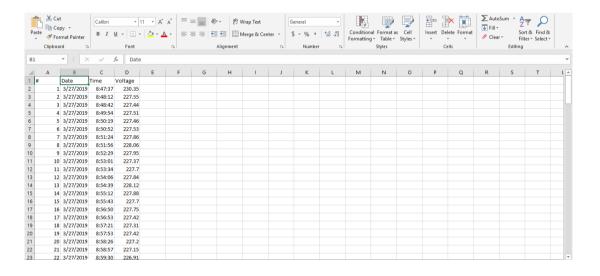
ภาพที่ 4-17 หน้าเว็บเมื่อเลือกวันที่ที่ต้องการดาวน์โหลดเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 4-18 หน้าเว็บแสดงเมนูในการเลือกไฟล์ที่จะคาวน์โหลด

ภาพที่ 4-19 การบันทึกไฟล์ที่ต้องการจะดาวน์โหลด

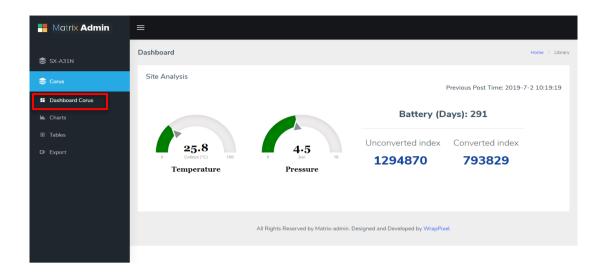

ภาพที่ 4-20 ผลลัพธ์ของไฟล์ที่ได้ทำการดาวน์โหลดมา

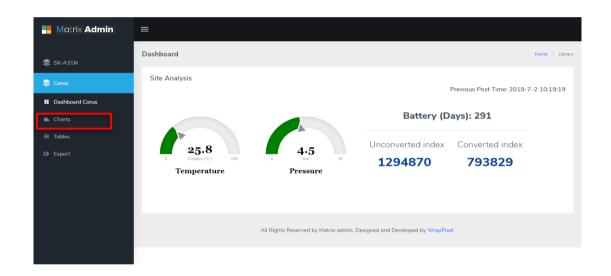
4.4 การใช้งานเว็บแอพพลิเคชั่น สำหรับมิเตอร์แก๊ซ CORUS

เมนู CORUS สำหรับมิเตอร์แก๊ซ

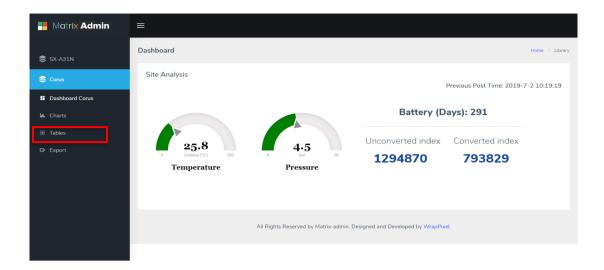
เมื่อผู้ใช้งานเลือกเมนู CORUS จะมีเมนูให้เลือกใช้งาน คือ Dashboard Charts Tables และ Export ตามภาพที่ 4-21 ถึง 4-24 ตามลำคับ

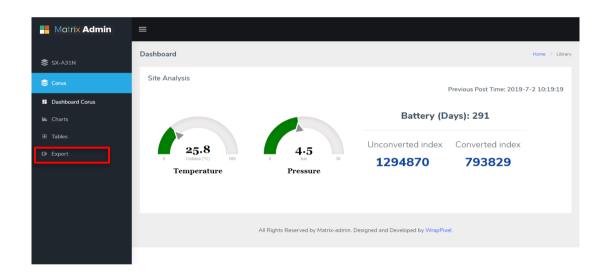
ภาพที่ 4-21 ตัวเลือก Dashboard CORUS สำหรับเมนู CORUS

ภาพที่ 4-22 ตัวเลือก Charts สำหรับเมนู CORUS

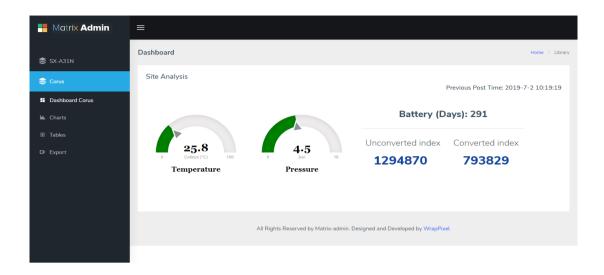
ภาพที่ 4-23 ตัวเลือก Tables สำหรับเมนู CORUS

ภาพที่ 4-24 ตัวเลือก Export สำหรับเมนู CORUS

เมนู Dashboard สำหรับมิเตอร์แก๊ซ

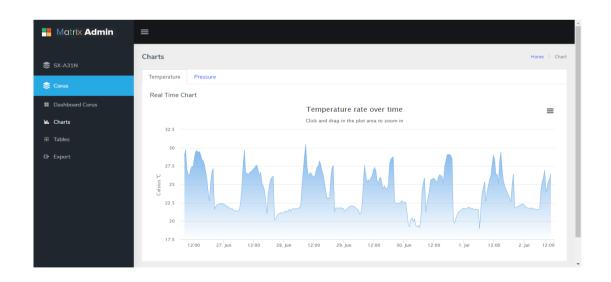
เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Dashboard CORUS ตามภาพที่ 4-21 ระบบจะนำไปยังหน้าเว็บ แอพพลิเคชั่น Dashboard ที่แสดงรายละเอียดสถานะที่เป็นปัจจุบันของอุปกรณ์ ซึ่งได้แก่เวลาล่าสุด ที่ได้รับข้อมูล ค่าอุณหภูมิ (Temperature) ค่าแรงดัน (Pressure) ค่า Unconverted index ค่า Converted index และ เวลาที่เหลือของ Battery โดยที่จะแสดงผลเป็น Gauge ตามภาพที่ 4-25

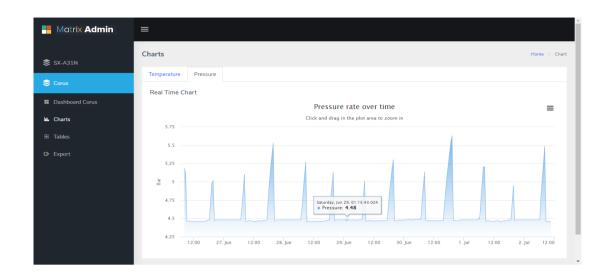
ภาพที่ 4-25 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Dashboard CORUS

เมนู Charts สำหรับมิเตอร์แก๊ซ

เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Charts จะพบกับหน้าเว็บแอพพลิเคชั่นที่แสดงข้อมูลเป็นกราฟเส้น โดย ที่หน้าหลักจะเป็นการแสดงค่าอุณหภูมิ (Temperature) ตามภาพที่ 4-26 นอกจากนี้ผู้ใช้งานยัง สามารถที่จะเลือกให้แสดงข้อมูลกราฟเส้นของค่าแรงคัน (Pressure) ได้ตามภาพที่ 4-27

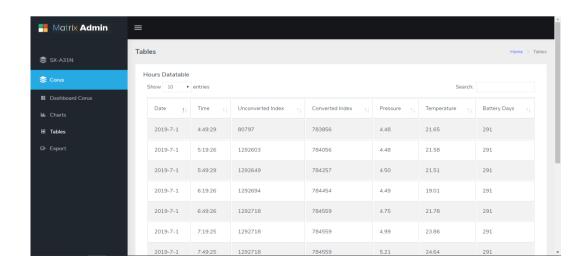
ภาพที่ 4-26 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าอุณหภูมิ

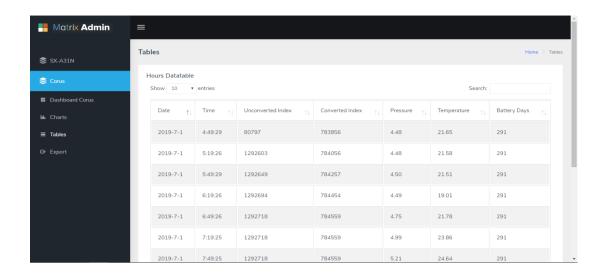
ภาพที่ 4-27 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Chart ที่แสดงค่าแรงคัน

เมนู Tables สำหรับมิเตอร์แก๊ซ

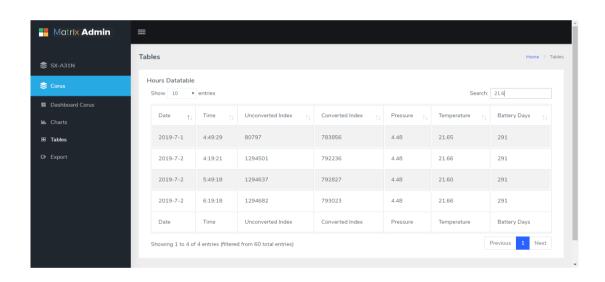
เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Tables จะพบกับหน้าเว็บแอพพลิเคชั่นที่แสดงข้อมูลเป็นตาราง โดยนำ ข้อมูลย้อนหลังเป็นเวลา 1 ชั่วโมงมาแสดง ซึ่งข้อมูลประกอบด้วยวันที่ เวลา Unconverted index Converted index ค่าแรงดัน ค่าอุณหภูมิ และค่าเวลาที่เหลือของ Battery ตามภาพที่ 4-28 นอกจากนี้ ยังมีส่วนการค้นหาที่ทำให้ผู้ใช้งานสามารถค้นหาข้อมูลในส่วนที่ตนเองต้องการได้ โดยใส่คำค้นหา ในช่องว่างตามภาพที่ 4-29 แล้วจะได้ผลลัพธ์ตามภาพที่ 4-30

ภาพที่ 4-28 หน้าเว็บแอพพลิเคชั่น Tables ของมิเตอร์แก๊ซ

ภาพที่ 4-29 หน้าเว็บแสดงข้อมูลแบบตารางก่อนการค้นหา

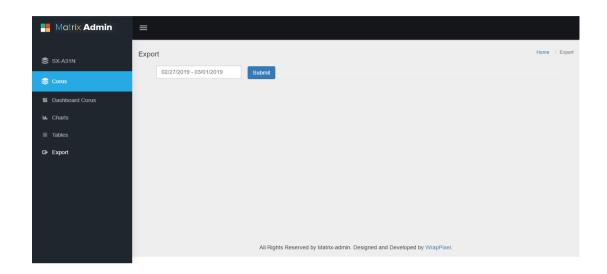

ภาพที่ 4-30 หน้าเว็บแสดงรายละเอียดข้อมูลที่ถูกก้นหาด้วยคำว่า 21.6

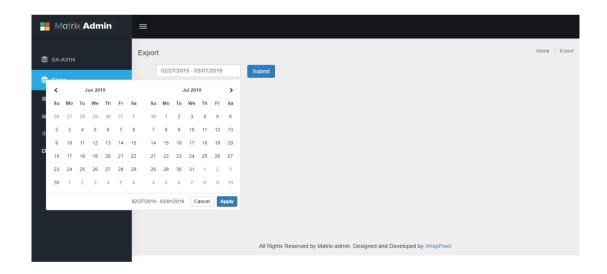
เมนู Export สำหรับมิเตอร์แก๊ซ

เมื่อผู้ใช้งานคลิกที่เมนู Export จะพบกับหน้าเว็บแอพพลิเคชั่นที่สามารถดาวน์โหลดข้อมูลที่อยู่
บนฐานข้อมูลในเครือข่ายกลุ่มเมฆ ออกมาเป็นไฟล์นามสกุล CSV สำหรับการทำไปเปิดกับ
โปรแกรมประเภท Spreadsheet เพื่อที่จะนำข้อมูลค่าพลังงานนั้นไปทำการวิเคราะห์ หรือนำไปใช้
ประโยชน์อย่างอื่น ตามภาพที่ 4-31 โดยการเลือกข้อมูลที่ต้องการดาวน์โหลดจะใช้วันที่เป็น
ตัวกำหนดตามภาพที่ 4-32 และเมื่อเลือกวันที่ที่ด้องการดาวน์โหลดตามภาพที่ 4-33 จากนั้นเมื่อกด

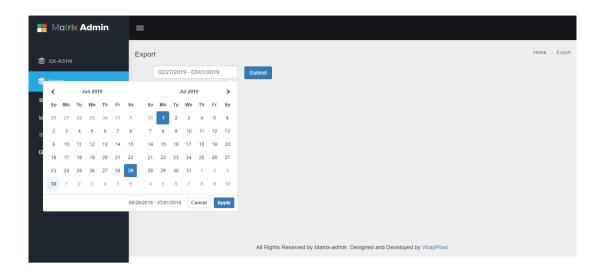
ปุ่ม submit เพื่อทำการคาวน์โหลด จะเลือกให้บันทึกไฟล์ตามภาพที่ 4-34 แล้วจะได้ผลลัพธ์ตามภาพ ที่ 4-35

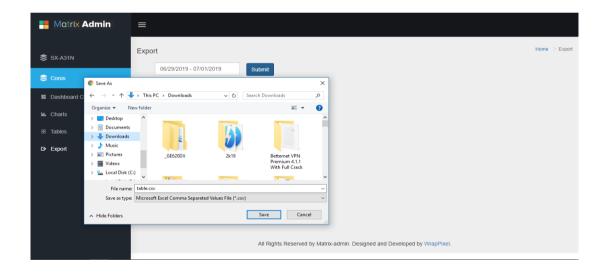
ภาพที่ 4-31 หน้าเว็บในการนำข้อมูลออกมาแสดงในรูปแบบของไฟล์นามสกุล ${
m CSV}$

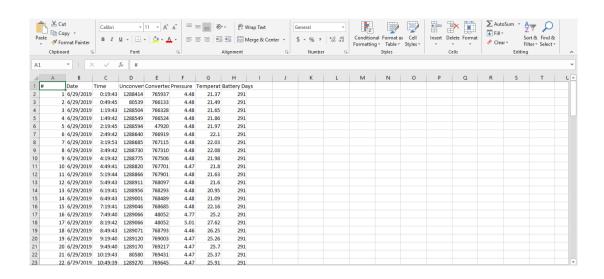
ภาพที่ 4-32 หน้าเว็บก่อนเลือกวันที่ที่ต้องการคาวน์โหลด

ภาพที่ 4-33 หน้าเว็บเมื่อเลือกวันที่ที่ต้องการดาวน์โหลดเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 4-34 การบันทึกไฟล์ที่ต้องการจะคาวน์โหลด

ภาพที่ 4-35 ผลลัพธ์ของไฟล์ที่ได้ทำการดาวน์โหลดมา

บทที่ 5

สรุปการผลการทดลอง

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้กล่าวถึงการสร้างอุปกรณ์ระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้ การสื่อสารแบบ NB-IoT โดยงานที่นำเสนอเป็นการพัฒนาอุปกรณ์ NB-IoT Gateway ซึ่งมีฟังก์ชัน การทำงานในการอ่านค่าข้อมูลพลังงานจากมิเตอร์ไฟฟ้า SX-1-A31N ผ่านช่องทางการสื่อสารแบบ RS485 และอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS ผ่านช่องทางการสื่อสารแบบ RS232 โดยจะนำข้อมูล การอ่านค่าพลังงานไฟฟ้าและค่าปริมาตรของก๊าซไปทำการประมวลผลและจัดเก็บผ่านระบบ เครือข่ายกลุ่มเมฆผ่านโดยใช้ช่องทางการสื่อสาร Narrowband ที่คลื่นความที่ 900 MHz ใช้ ใมโกรคอนโทรลเลอร์ ESP32 เป็นตัวประมวลผลหลักในการอ่านค่าพลังงานจากอุปกรณ์ตรวจวัด และจัดรูปแบบข้อมูลที่ได้เพื่อส่งข้อมูลไปยังระบบเครือข่ายกลุ่มเมฆผ่านบอร์ด NB-IoT Shield ใน การแสดงผลค่าพลังงานและปริมาณการใช้ก๊าซได้แสดงผลข้อมูลผ่าน Web Browser เพื่อให้ผู้ใช้งาน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มการใช้พลังงาน

5.1 การทดสอบอุปกรณ์ NB-IoT Gateway กับมิเตอร์ไฟฟ้า และอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ

การทคสอบนี้ได้ทคสอบอุปกรณ์ NB-IoT Gateway กับมิเตอร์ไฟฟ้า และอุปกรณ์วัดปริมาตร ก๊าซ โดยมีรายละเอียดผลการทดสอบดังนี้

5.1.1 มิเตอร์ไฟฟ้า (Electric meters)

โดยมิเตอร์ ใฟฟ้า ที่ได้นำมาใช้ทดสอบมิเตอร์ ใฟฟ้ารุ่น SX-1-A31N ยี่ห้อ Mitsubishi ซึ่ง เป็นมิเตอร์อีเล็กทรอนิคส์ แบบหนึ่งเฟส ที่ทำงานโดยอาศัยหลักการประมวลผลแบบดิจิทัลเพื่อวัด และคำนวนค่าพลังงานไฟฟ้า (KWH) ซึ่งตัวมิเตอร์รองรับระบบ AMR (Automatic Meter Reading) และมีช่องต่อพอร์ต RS-485 เมื่อทำการการเชื่อมต่อผ่านช่องทางการสื่อสารแบบ RS485 เพื่อ ทดสอบการใช้งานจริง

ผลสรุปว่า สามารถนำมิเตอร์ ไฟฟ้ารุ่น SX-1-A31N มาใช้งานกับ ESP32 ได้ โดยสามารถ อ่านค่าพารามิเตอร์ ทั้งหมด 4 อย่าง ได้แก่ ค่าแรงคันไฟฟ้า (Voltage) ค่ากระแสไฟฟ้า (Current) ค่ากำลังงานไฟฟ้า (Power) ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy) ซึ่งทำการอ่านค่าจากมิเตอร์ ไฟฟ้ารุ่น SX-1-A31N ในช่วงความถี่ทุกๆ 1 นาที ดัง ภาพที่ 5-1

Date ↑↓	Time ↑↓	Voltage	Current ↑↓	Power
2019-7-5	14:14:51	226.32	0.00	0
2019-7-5	14:15:51	226.49	0.00	0
2019-7-5	14:16:52	226.51	0.00	0
2019-7-5	14:17:52	226.49	0.00	0
2019-7-5	14:18:51	226.80	0.00	0
2019-7-5	14:19:51	226.47	0.00	0

ภาพที่ 5-1 ผลลัพธ์ของการอ่านค่าจากมิเตอร์ไฟฟ้ารุ่น SX-1-A31N ในช่วงความถี่ทุก ๆ 1 นาที

5.1.2 อุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ

โดยอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับวัดปริมาตรก๊าซเพื่อแปลง เป็นค่าพลังงานการใช้ก๊าซ โดยผ่านการคำนวณที่ใช้ตัวแปรของอุณหภูมิ และความคัน ซึ่งได้รับมา จากเซ็นเซอร์ จนทำให้ได้ค่าพลังงาน เมื่อทำการการเชื่อมต่อผ่านช่องทางการสื่อสารแบบ RS232 เพื่อทดสอบการใช้งานจริง

ผลสรุปว่า สามารถนำอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS มาใช้งานกับ ESP32 ได้ โดย สามารถอ่านค่าพารามิเตอร์ได้ 5 อย่าง ได้แก่ ค่าอุณหภูมิ (Temperature) ค่าแรงดัน (Pressure) ค่า Unconverted index ค่า Converted index และ เวลาที่เหลือของ Battery ซึ่ง ทำการอ่านค่าจากอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS ในช่วงความถี่ทุกๆ 30 นาที ดังภาพที่ 5-2

Date ↑↓	Time _{↑↓}	Unconverted Index ↑↓	Converted Index	Pressure _{↑↓}	Temperature _{↑↓}	Battery Days ↑↓
2019-7-22	3:16:47	1319793	900980	5.63	27.64	291
2019-7-22	3:46:48	1319793	900980	5.56	27.50	291
2019-7-22	4:16:46	1319793	900980	5.45	27.47	291
2019-7-22	4:46:46	1319793	900980	5.41	27.43	291
2019-7-22	5:16:46	1319793	900980	5.36	27.38	291
2019-7-22	5:46:46	1319793	900980	5.27	27.34	291

ภาพที่ 5-2 ผลลัพธ์ของการอ่านค่าจากอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ CORUS ในช่วงความถี่ทุก ๆ 30 นาที

คังนั้นปริญญานิพนธ์นี้จะใช้มิเตอร์ในการทคสอบเชื่อมต่อกับ NB-IoT Gateway ก็คือ มิเตอร์ไฟฟ้า รุ่น SX-1-A31N และ อุปกรณ์วัคปริมาตรก๊าซ CORUS

เอกสารอ้างอิง

- 1. Kritsada Arjchariyaphat. <u>"มารู้จัก NB-IoT กันและถ้าเปรียบเทียบกับ LoRa ละ"</u>. โพสต์ เมื่อ 2018-8-21.
- 2. ฐิติพงษ์ รักษาริกรณ์. <u>"แนวทางการประยุกต์ใช้ Internet of Things (IoT) กับ Smart</u>
  Agriculture 4.0". โพสต์เมื่อ 2018-8-24.
- 3. Attapon Thaphaengphan. NB-IoT คืออะไร สำคัญยังไง นำไปใช้ประโยชน์ได้ยังไงและผู้ ให้บริการในไทยมีใครบ้าง". https://www.iphonemod.net/gsma-truemove-h-nb-iot-thailand.html. โพสต์เมื่อ 2018-8-2.
- 4. Mcmarron. "AMR สะควก สบาย เช็คการใช้ไฟฟ้าได้ทุกที่ทุกเวลา เยี่ยมจริงๆ". https://talk.mthai.com/pr/446263.html โพสต์เมื่อ 2018-3-21. โพสต์เมื่อ 2018-3-21.
- PONGSAKRIVERPLUS. "PLC Protocol: การสื่อสารแบบ Modbus Protocol".
   https://riverplus.com/2011/08/18/plc-protocol-การสื่อสารแบบ-modbus-protocol. โพสต์ เมื่อ 2018-1-12.
- 6. RS232. https://www.omi.co.th/th/article/rs232. โพสต์เมื่อ 2015-3-7.
- 7. RS485. https://www.omi.co.th/th/article/rs485. โพสต์เมื่อ 2015-3-7.

ประวัติผู้แต่ง

ปริญญานิพนธ์เรื่อง : ระบบวัดค่าพลังงานก๊าซธรรมชาติโดยใช้การสื่อสารแบบ NB-IoT

สาขาวิชา : วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ภาควิชา : วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์

คณะ : วิศวกรรมศาสตร์

ชื่อ : นายคุณาสิน ทองมณี

ประวัติ

อายุ 22 ปี เกิดเมื่อวันที่ 22 พฤศจิการยน พ.ศ. 2539 อยู่บ้านเลขที่ 184/49 ม.1 ตำบลท่ายาง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร รหัสไปรษณีย์ 86120 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขา ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาลัยเทค โนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทค โนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2557 และสำเร็จการศึกษาใน ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทค โนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปี การศึกษา 2561

ชื่อ : นายชนน ตั้งศิริเสถียร ประวัติ

อายุ 22 ปี เกิดเมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2539 อยู่บ้านเลขที่ 28/1 ซอยสุขเกื้อ 2 ถนนผังเมือง 4 ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาลัยเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2557 และสำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและ คอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2561